ልዩ ፕሮጀክቶች

ብፁዕ*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
የአሕዛብ ጳጳስ፣ በሐዋርያዊ ተልእኮ

ማቲያስ ጌሩንግ (Matthias Gerung)፣ የባቢሎን ውድቀትና በአምባላይ ፈረስ ላይ የተቀመጠው (የዮሐንስ ራእይ 18:9-24፤ 19:11-21)፣ በኦትሃይንሪሽ መጽሐፍ ቅዱስ (Ottheinrich Bible) ውስጥ ያለ በእጅ የተሣለ ያጌጠ ሥዕል፣ በ1530-1532 ገደማ። የባቫሪያ ግዛት ቤተ መጻሕፍት (Bayerische Staatsbibliothek)፣ ሙኒክ (Cgm 8010፣ fol. 302v)።

የሕዝብ ንብረት።

«ፍሬም ከሌለው ከጨለማ ሥራ ጋር አትተባበሩ፥ ይልቁን ግለጡት እንጂ»

ወደ ኤፌሶን ሰዎች 5:11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)

ክርስቶስ ሐዋርያትን ካዘዛቸውና ወንጌልን ለአሕዛብ ሁሉ እንዲሰብኩ ወደ ዓለም ከላካቸው ከዚያች ቅጽበት ጀምሮ፣[1] ቤተ ክርስቲያን በመንፈሳዊው ዓለም[2] እንዲሁም በምድር ሁሉ በግዙፉ ዓለም[3] ከጨለማ ኃይላት ጋር በመንፈሳዊ ውጊያ ሙሉ በሙሉ ተሰማርታ ቆይታለች። ይህ ውጊያ በተለያዩ ጊዜያት የተለያዩ መልኮችን ይዟል፤ ለምሳሌ፦ (1) ጠላት ሕግን እንደ መሣሪያ መጠቀሙ፤[4,5] (2) ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሰጠንን ወንጌል ሳይሆን አዲስ ወንጌልን የሰበኩ ሐሰተኛ ነቢያት፤[6] (3) ሐሰተኛ ትምህርቶች፣ ኑፋቄዎችና ልዩ ልዩ ዓይነት ስድቦች፤[7] (4) ምእመናንን እስከ ሞትና እስከ ስማዕትነት ድረስ ማሳደድ፤[8] (5) እንደ መዝናኛ በተቀረጸና

ብዙኃኑን እንዲሰብ በጥንቃቄ በተዘጋጀ ሰውር ዘዴና ሽንገላ ኃጢአትን የተለመደ ማድረግ፤[9] (6) ጨዋና ቅዱስ የሆነውን ሁሉ በዚያው ጊዜ እያጠቁ ምእመናንን በከንቱ ነገሮች ማዘናጋት፤[10] (7) ጣዖት አምልኮና ገዥዎችን ማምለክ፤[11] (8) ንጹሕ ደም ማፍሰስ፤[12] (9) ደም መፋሰስን ትርኢት ማድረግ፤[13] (10) ድሆችን መጨቆንና ሰግብግብነት፤[14] (11) ባርነትና በሰዎች መነገድ፤[15] (12) ምትሐት፣ ጥንቈላና ሟርት፤[16] (13) ግፈኛ አገዛዝና ከሕግ በላይ የሆኑ ገዥዎች፤[17] (14) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያለ ብልሹነት፤[18] (15) መለያየትና የእካሉ መከፋፈል፤[19] (16) በግፊት ሥር ከእምነት መካድ፤[20] እንዲሁም እዚህ ለመጥቀስ እጅግ ብዙ የሆኑ፣ ቤተ ክርስቲያንን የነኩና የወንጌልን መተላለፍ ያደናቀፉ ሌሎች ጉዳዮች።[21]

የጳጳሱ ልዩ ፕሮጀክቶች ይህንኑ ሥራ እስከ ዛሬ ድረስ ያሰቀጥላሉ። እያንዳንዱ ፕሮጀክት ጳጳሱ በቤተ ክርስቲያን[22] ዘንድ በዚህ የታሪክ ወቅት ልዩ ትኩረት ያሻዋል ብለው የሚያምኑበትን ጉዳይ ይዳስሳል።[23] በዚህ ድረ ገጽ ላይ በአንድ ፕሮጀክት ሥር ተደራጅተው የተቀመጡ አንዳንድ ጽሑፎች የተጻፉት በአሥሩ መንግሥታት ውስጥ ላለች አንዲት ቤተ ክርስቲያን ወይም ላሉ አብያተ ክርስቲያናት ብቻ ነው።[24] ሌሎች ጽሑፎች ደግሞ በልዩ ፕሮጀክቱ ጉዳይ ውስጥ ለሚገኙ ልዩ ልዩ ባለ ሥልጣናት፣ ኮርፖሬሽኖች፣ ተቋማት፣ እና/ወይም ሌሎች ሰዎች በቀጥታ የተጻፉ ናቸው።[25] ከቤተ ክርስቲያን ውጭ ላሉ ሦስተኛ ወገኖችም ሆነ ለአብያተ ክርስቲያናቱ ራሳቸው የተጻፈ ጽሑፍ በልዩ ፕሮጀክቶች ክፍል ውስጥ፣ ወይም ጉዳዩ ለሚመለከታቸው የአሥሩ መንግሥታት ጽሑፎች በተመደበው ክፍል ወይም ክፍሎች ውስጥ ሊገኝ ይችላል።

እንደ ጳጳሱ ልማድ፣ ጽሑፎች ሁሉ በተዘጋጁበት ቀን ቅደም ተከተል በቁጥር ይሰየማሉ።[26] እያንዳንዱ ጽሑፍ ምንጮቹ የተገለጹ ናቸው፤ ባለ ሥልጣን ምንጮቹም ሙሉ በሙሉ ይጠቀሳሉ።[27]

ፕሮጀክቶቹ

«ሕግ የንጉሡ መሣሪያ ነው»

ሕግ በቤተ ክርስቲያንና በምእመናን ላይ እንዴት መሣሪያ እንደሚደረግ።

ዓለምን ለመቆጣጠር የግሎባሊስቶች ዕቅድ

አንድ የዓለም ሥርዓትና የቤተ ክርስቲያን ምላሽ።

✠

የመጨረሻ ማስታወሻዎች

1

«...ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ። እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፥ ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤ እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።» የማቴዎስ ወንጌል 28:18-20 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ ወንጌልንም ለፍጥረት ሁሉ ስበኩ።» የማርቆስ ወንጌል 16:15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ክርስቶስ መከራ ይቀበላል

በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ይነሣል፥ በስሙም ንስሐና የኃጢአት ስርየት ከኢየሩሳሌም ጀምሮ በአሕዛብ ሁሉ ይሰበካል ተብሎ እንዲሁ ተጽፎአል።» የሉቃስ ወንጌል 24:46-47 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ሰላም ለእናንተ ይሁን፤ አብ እንደ ላከኝ እኔ ደግሞ እልካችኋለሁ» የዮሐንስ ወንጌል 20:21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፥ በኢየሩሳሌምም በይሁዳም ሁሉ በሰማርያም እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቼ ትሆናላችሁ» የሐዋርያት ሥራ 1:8 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ለአሕዛብም ሁሉ ምስክር እንዲሆን ይህ የመንግሥት ወንጌል በዓለም ሁሉ ይሰበካል፥ በዚያን ጊዜም መጨረሻው ይመጣል።» የማቴዎስ ወንጌል 24:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነርሱም ወጥተው በየሰፍራው ሁሉ ሰበኩ፥ ጌታም ከእነርሱ ጋር ይሠራ ነበር፥ በሚከተሉትም ምልክቶች ቃሉን ያጸና ነበር።» የማርቆስ ወንጌል 16:20 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «መልካሙን የምሥራች የሚያወሩ እግሮቻቸው እንዴት ያማሩ ናቸው ተብሎ እንደ ተጻፈ ካልተላኩ እንዴት ይሰብካሉ?» ወደ ሮሜ ሰዎች 10:15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ሐዋርያት ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌልን ሰበኩልን፤ ኢየሱስ ክርስቶስም [ይህን ያደረገው] ከእግዚአብሔር ነው። ስለዚህ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር ተላከ፤ ሐዋርያትም ከክርስቶስ ተላኩ። እንግዲህ እነዚህ ሁለቱም ሹመቶች በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት በሥርዓት ተፈጸሙ። ስለዚህ ትእዛዛቸውን ተቀብለው፣ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤም ፈጽመው ተረድተው፣ በእግዚአብሔርም ቃል ጸንተው፣ በመንፈስ ቅዱስ ሙሉ መረዳት የእግዚአብሔር መንግሥት እንደ ቀረበች እያወጁ ወጡ።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሮማው ቀሌምንጦስ፣ የመጀመሪያው መልእክት ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች፣ ምዕ. 42፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትስና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

2

«የዲያብሎስን ሽንገላ ትቃወሙ ዘንድ እንዲቻላችሁ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ ልበሱ። መጋደላችን ከደምና ከሥጋ ጋር አይደለምና፥ ከአለቆችና ከሥልጣናት ጋር ከዚህም ከጨለማ ዓለም ገዦች ጋር በሰማያዊም ሰፍራ ካለ ከክፋት መንፈሳውያን ሠራዊት ጋር ነው እንጂ። ስለዚህ በክፉው ቀን ለመቃወም፥ ሁሉንም ፈጽማችሁ ለመቆም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ዕቃ ጦር ሁሉ አንሡ።» ወደ ኤፌሶን ሰዎች 6:11-13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በሰው ልማድ ምንም እንኳ የምንመላለስ ብንሆን፥ እንደ ሰው ልማድ አንዋጋም፤ የጦር ዕቃችን ሥጋዊ አይደለምና፥ ምሽግን ለመስበር ግን በእግዚአብሔር ፊት ብርቱ ነው፤ የሰውንም አሳብ በእግዚአብሔርም እውቀት ላይ የሚነሣውን ከፍ ያለውን ነገር ሁሉ እናፈርሳለን ለክርስቶስም ለመታዘዝ አእምሮን ሁሉ እንማርካለን...» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 10:3-5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሚታዩትና የማይታዩትም፥ ዙፋናት ቢሆኑ ወይም ጌትነት ወይም አለቅነት ወይም ሥልጣናት፥ በሰማይና በምድር ያሉት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና ... ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ተፈጥሮአል...» ወደ ቆላስይስ ሰዎች 1:15-16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነሆ፥ እኔ እንደ በጎች በተኩላዎች መካከል እልካችኋለሁ፤ ስለዚህ እንደ እባብ ልባሞች እንደ ርግብም የዋሆች ሁኑ።» የማቴዎስ ወንጌል 10:16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «መልካሙን የእምነት ገድል ተጋደል...» 1ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 6:12 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንደ ኢየሱስ ክርስቶስ በጎ ወታደር ሆነህ፥ አብረኸኝ መከራ ተቀበል። የሚዘምተው ሁሉ ለጦር ያስከተተውን ደስ ያሰኝ ዘንድ ትዳር በሚገኝበት ንግድ ራሱን አያጠላልፍም።» 2ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 2:3-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የመላእክት አለቃ ሚካኤል ግን ከዲያብሎስ ጋር በተከራከረ ጊዜ ስለ ሙሴ ሥጋ ሲነጋገር። ጌታ ይገሥጽህ አለው እንጂ የሰድብን ፍርድ ሊናገረው አልደፈረም።» የይሁዳ መልእክት 9 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሰውን በክርስቶስ አውቃለሁ፥ በሥጋ እንደ ሆነ አላውቅም ወይም ከሥጋ ውጭ እንደ ሆነ አላውቅም፥ እግዚአብሔር ያውቃል፤ እንዲህ ያለው ሰው ከአሥራ አራት ዓመት በፊት እስከ ሦስተኛው ሰማይ ድረስ ተነጠቀ። እንዲህ ያለውንም ሰው አውቃለሁ፥ በሥጋ እንደ ሆነ ወይም ያለ ሥጋ እንደ ሆነ አላውቅም፥ እግዚአብሔር ያውቃል፤ ወደ ገነት ተነጠቀ፥ ሰውም ሊናገር የማይገባውን የማይነገረውን ቃል ሰማ።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 12:2-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። (ይህም የመንፈሳዊው ዓለምና የሰማያዊው ሰፍራ ብዙ ገጽታዎች እንዳሉት ያሳያል።) «ስለዚህም በመገለጥ ታላቅነት እንዳልታበይ...» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ

ሰዎች 12:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነሆ፥ ሰማይ ሰማየ ሰማያትም፥ ምድርም በእርሰዋም ያለው ሁሉ የአምላክህ የእግዚአብሔር ነው።» ኦሪት ዘዳግም 10:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በውኑ እግዚአብሔር ከሰው ጋር በምድር ላይ ይኖራልን? እነሆ፥ ሰማይ ከሰማያትም በላይ ያለው ሰማይ ይይዝህ ዘንድ አይችልም፤ ይልቁንስ እኔ የሠራሁት ቤት እንዴት ያንስ!» 1ኛ መጽሐፈ ነገሥት 8:27 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አንተ ብቻ እግዚአብሔር ነህ፤ ሰማዩንና የሰማያት ሰማይን ሠራዊታቸውንም ሁሉ...» መጽሐፈ ነህምያ 9:6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሰማየ ሰማያት፥ አመሰግኑት የሰማያት በላይም ውኃ።» መዝሙረ ዳዊት 148:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወደ ምድር ታችኛ ክፍል ደግሞ ወረደ ማለት ካልሆነ፥ ይህ ወጣ ማለትሰ ምን ማለት ነው? ይህ የወረደው ሁሉን ይሞላ ዘንድ ከሰማያት ሁሉ በላይ የወጣው ደግሞ ያው ነው።» ወደ ኤፌሶን ሰዎች 4:9-10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በክርስቶስ በሰማያዊ ሰፍራ በመንፈሳዊ በረከት ሁሉ የባረከን የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና አባት ይባረክ...» ወደ ኤፌሶን ሰዎች 1:3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ክርስቶስንም ከሙታን ሲያስነሣው ከአለቅነትና ከሥልጣንም ከኃይልም ከጌትነትም ሁሉ በላይና በዚህ ዓለም ብቻ ሳይሆን ነገር ግን ሊመጣ ባለው ዓለም ደግሞ ከሚጠራው ሰም ሁሉ በላይ በሰማያዊ ሰፍራ በቀኙ ሲያስቀምጠው በክርስቶስ ባደረገው ሥራ የብርታቱ ጉልበት ይታያል...» ወደ ኤፌሶን ሰዎች 1:20-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንግዲህ በሰማያት ያለፈ ትልቅ ሊቀ ካህናት የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ስላለን፥ ጸንተን ሃይማኖታችንን እንጠብቅ።» ወደ ዕብራውያን 4:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«እንግዲህ እግዚአብሔርን ለማመስገንና ምስጋናውን ለመግለጥ ዘወትር አብራችሁ ለመሰብሰብ ትጉ። በአንድ ሰፍራ ዘወትር በምትሰበሰቡበት ጊዜ የሰይጣን ኃይላት ይደመሰሳሉና...» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የአንጾኪያው አግናጥዮስ፣ ወደ ኤፌሶን ሰዎች የተጻፈ መልእክት፣ ምዕ. 13፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

3

«እግዚአብሔርም ሰይጣንን። ከወዴት መጣህ? አለው። ሰይጣንም። ምድርን ሁሉ ዞርሁኣት፥ በእርሰዋም ተመላለስሁ ብሎ ለእግዚአብሔር መለሰ።» መጽሐፈ ኢዮብ 1:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሰይጣንም ከእግዚአብሔር ፊት ወጣ፥ ኢዮብንም ከእግሩ ጫማ ጀምሮ እስከ አናቱ ድረስ በክፉ ቍስል መታው።» መጽሐፈ ኢዮብ 2:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሰይጣንም በእስራኤል ላይ ተነሣ፥ እስራኤልንም ይቈጥር ዘንድ ዳዊትን አነቀሳቀሰው።» 1ኛ መጽሐፈ ዜና መዋዕል 21:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እርሱም ታላቁን ካህን ኢያሱን በእግዚአብሔር መልአክ ፊት ቆሞ አሳየኝ፥ ሰይጣንም ይከሰሰው ዘንድ በሰተ ቀኙ ቆሞ ነበር።» ትንቢተ ዘካርያስ 3:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የእግዚአብሔር ሰው ሎሌ ማለዳ ተነሥቶ በወጣ ጊዜ፥ እነሆ፥ በከተማይቱ ዙሪያ ጭፍራና ፈረሶች ሰረገሎችም ነበሩ። ሎሌውም። ጌታዬ ሆይ፥ ወዮ! ምን እናደርጋለን? አለው። እርሱም። ከእኛ ጋር ያሉት ከእነርሱ ጋር ካሉት ይበልጣሉና አትፍራ አለው። ኤልሳዕም። አቤቱ፥ ያይ ዘንድ ዓይኖቹን፥ እባክህ፥ ግለጥ ብሎ ጸለየ። እግዚአብሔርም የብላቴናውን ዓይኖች ገለጠ፥ አየም፤ እነሆም፥ በኤልሳዕ ዙሪያ ያሉት የእሳት ፈረሶችና ሰረገሎች ተራራውን ሞልተውት ነበር።» 2ኛ መጽሐፈ ነገሥት 6:15-17 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የዚያን ጊዜም ናቡከደነፆር በሲድራቅና በሚሳቅ በአብደናጎም ላይ ቍጣ ሞላበት፥ የፊቱም መልክ ተለወጠባቸው፤ እርሱም ተናገረ፥ የእቶንም እሳት ይነድድ ከነበረው ይልቅ ሰባት እጥፍ አድርገው እንዲያነድዱት አዘዘ። ሲድራቅንና ሚሳቅንም አብደናጎንም ያሰሩ ዘንድ፥ ወደሚነድድም ወደ እቶን እሳት ይጥሉአቸው ዘንድ በሠራዊቱ ውስጥ ከነበሩት ኃያላን አዘዘ። የዚያን ጊዜም እነዚህ ሰዎች ከሰናፊላቸውና ከቀሚሳቸው ከመጐናጸፊያቸውም ከቀረውም ልብሳቸው ጋር ታሰረው በሚነድድ በእቶን እሳት ውስጥ ተጣሉ። የንጉሡም ትእዛዝ አስቸኳይ ስለሆነ የእቶኑም እሳት እጅግ ስለሚነድድ፥ ሲድራቅንና ሚሳቅን አብደናጎንም የጣሉአቸውን ሰዎች የእሳቱ ወላፈን ገደላቸው። እነዚህም ሦስቱ ሰዎች ሲድራቅና ሚሳቅ አብደናጎም ታሰረው በሚነድደው በእቶኑ እሳት ውስጥ ወደቁ። የዚያን ጊዜም ንጉሡ ናቡከደነፆር ተደነቀ ፈጥኖም ተነሣ፤ አማካሪዎቹንም። ሦስት ሰዎች አስረን በእሳት ውስጥ ጥለን አልነበረምን? ብሎ ተናገራቸው። እነርሱም። ንጉሥ ሆይ፥ እውነት ነው ብለው ለንጉሡ መለሱለት። እርሱም። እነሆ፥ እኔ የተፈቱ በእሳቱም መካከል የሚመላለሱ አራት ሰዎች አያለሁ፤ ምንም አላቈሰላቸውም፤ የአራተኛውም

መልክ የእማልክትን ልጅ ይመስላል ብሎ መለሰ።» ትንቢተ ዳንኤል 3:19-25 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የዚያን ጊዜም ንጉሡ አዘዘ፥ ዳንኤልንም አምጥተው በአንበሶች ጕድጓድ ጣሉት፤ ንጉሡም ተናገረ ዳንኤልንም። ሁልጊዜ የምታመልከው አምላክህ እርሱ ያድንህ አለው። ድንጋይም አምጥተው በጕድጓዱ አፍ ላይ ገጠሙበት፤ ንጉሡም በዳንኤል ላይ የተደረገው እንዳይለወጥ በቀለበቱና በመኳንንቱ ቀለበት አተመው። ንጉሡም ወደ ቤቱ ሄደ ሳይበላም አደረ፤ መብልም አላመጡለትም፥ እንቅልፉም ከእርሱ ራቀ። በነጋውም ንጉሡ ማልዶ ተነሣ፥ ፈጥኖም ወደ አንበሶች ጕድጓድ ሄደ። ወደ ጕድጓዱም ወደ ዳንኤል በቀረበ ጊዜ በኀዘን ቃል ጠራው፤ ንጉሡም ተናገረ ዳንኤልንም። የሕያው አምላክ ባሪያ ዳንኤል ሆይ፥ ሁልጊዜ የምታመልከው አምላክህ ከአንበሶች ያድንህ ዘንድ ችሎአልን? አለው። ዳንኤልም ንጉሡን። ንጉሥ ሆይ፥ ሺህ ዓመት ንገሥ። በፊቴ ቅንነት ተገኝቶብኛልና፥ በአንተም ፊት ደግሞ፥ ንጉሥ ሆይ፥ አልበደልሁምና አምላኬ መልአኩን ልኮ የአንበሶችን አፍ ዘጋ፥ እነርሱም አልጐዱኝም አለው።» ትንቢተ ዳንኤል 6:16-22 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እርሱም እንዲህ አለኝ። ዳንኤል ሆይ፥ አትፍራ፤ ልብህ ያስተውል ዘንድ፥ ስውነትህም በአምላክህ ፊት ይዋረድ ዘንድ ካደረግህበት ከመጀመሪያው ቀን ጀምሮ ቃልህ ተሰምቶአል፤ እኔም ስለ ቃልህ መጥቻለሁ። የፋርስ መንግሥት አለቃ ግን ሀያ አንድ ቀን ተቋቋመኝ፤ እነሆም፥ ከዋነኞቹ አለቆች አንዱ ሚካኤል ሊረዳኝ መጣ፤ እኔም ከፋርስ ነገሥታት ጋር በዚያ ተውሁት።» ትንቢተ ዳንኤል 10:12-13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሰይጣንም ከአሥራ ሁለቱ ቍጥር አንዱ በነበረው የአስቆሮቱ በሚባለው በይሁዳ ገባ፤» የሉቃስ ወንጌል 22:3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወደ ጰሎት ሰፍራም ሰንሄድ፥ የምዋርተኝነት መንፈስ የነበረባት ለጌቶችዋም እየጠነቈለች ብዙ ትርፍ ታመጣ የነበረች አንዲት ገረድ አገኘችን። እርስዋ ጳውሎስንና እኛን እየተከተለች። የመዳንን መንገድ የሚነግሩአችሁ እነዚህ ሰዎች የልዑል አምላክ ባሪያዎች ናቸው ብላ ትጮኽ ነበር። ይህንም እጅግ ቀን አደረገች። ጳውሎስ ግን ተቸገረና ዘወር ብሎ መንፈሱን። ከእርስዋ እንድትወጣ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አዝሃለሁ አለው፤ በዚያም ሰዓት ወጣ። ጌቶችዋም የትርፋቸው ተስፋ እንደ ወጣ ባዩ ጊዜ ጳውሎስንና ሲላስን ይዘው ወደ ገበያ በሹማምት ፊት ጐተቱአቸው፤ ወደ ገዢዎችም አቅርበው። እነዚህ ሰዎች አይሁድ ሆነው ከተማችንን እጅግ ያናውጣሉ። እኛም የሮሜ ሰዎች ሆነን እነቀበላቸውና እናደርጋቸው ዘንድ ያልተፈቀደልንን ልማዶች ይናገራሉ አሉ። ሕዝቡም አብረው ተነሡባቸው፥ ገዢዎቹም ልብሳቸውን ገፈው በበትር ይመቱአቸው ዘንድ አዘዙ፤» የሐዋርያት ሥራ 16:16-22 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በመጠን ኑሩ ንቁም፥ ባላጋራችሁ ዲያብሎስ የሚውጠውን ፈልጎ እንደሚያገሣ አንበሳ ይዞራልና...» 1ኛ የጴጥሮስ መልእክት 5:8 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በሰማይም ሰልፍ ሆነ፤ ሚካኤልና መላእክቱ ዘንዶውን ተዋጉ። ዘንዶውም ከመላእክቱ ጋር ተዋጋ፥ አልቻላቸውምም፥ ከዚያም ወዲያ በሰማይ ስፍራ አልተገኘላቸውም። ዓለሙንም ሁሉ የሚያስተው፥ ዲያብሎስና ሰይጣን የሚባለው ታላቁ ዘንዶ እርሱም የቀደመው እባብ ተጣለ፤ ወደ ምድር ተጣለ መላእክቱም ከእርሱ ጋር ተጣሉ። ታላቅም ድምፅ በሰማይ ሰማሁ እንዲህ ሲል። አሁን የአምላካችን ማዳንና ኃይል መንግሥትም የክርስቶስም ሥልጣን ሆነ፥ ቀንና ሌሊትም በአምላካችን ፊት የሚከሳቸው የወንድሞቻችን ከሳሽ ተጥሎአልና። እነርሱም ከበጉ ደም የተነሣ ከምስክራቸውም ቃል የተነሣ ድል ነሡት፥ ነፍሳቸውንም እስከ ሞት ድረስ አልወደዱም። ስለዚህ፥ ሰማይና በውስጡ የምታድሩ ሆይ፥ ደስ ይበላችሁ፤ ለምድርና ለባሕር ወዮላቸው፥ ዲያብሎስ ጥቂት ዘመን እንዳለው አውቆ በታላቅ ቍጣ ወደ እናንተ ወርዶአልና።» የዮሐንስ ራእይ 12:7-12 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዘንዶውም በሴቲቱ ላይ ተቈጥቶ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት የሚጠብቁትን የኢየሱስም ምስክር ያላቸውን ከዘርዋ የቀሩትን ሊዋጋ ሄደ፤» የዮሐንስ ራእይ 12:17 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ቅዱሳንንም ይዋጋ ዘንድ ድልም ያደርጋቸው ዘንድ ተሰጠው፥ በነገድና በወገንም በቋንቋም በሕዝብም ሁሉ ላይ ሥልጣን ተሰጠው።» የዮሐንስ ራእይ 13:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

4

«በሕግ ላይ ዓመፅን የሚሠራ የዓመፅ ዙፋን ከአንተ ጋር አንድ ይሆናልን? የጻድቅን ነፍስ ያደቡባታል፥ በንጹሕ ደምም ይፈርዳሉ።» መዝሙረ ዳዊት 94:20-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «መበለቶችም ቅሚያቸው እንዲሆኑ፥ ድሀ እደጎችንም ብዝበዛቸው እንዲያደርጉ፥ የድሀውን ፍርድ ያጣምሙ ዘንድ፥ የችግረኛውንም ሕዝቤን ፍርድ ያጐድሉ ዘንድ የግፍን ትእዛዛት ለሚያዝዙ፥ ክፉንም ጽሕፈት ለሚጽፉ ወዮላቸው!» ትንቢተ ኢሳይያስ 10:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ፈርያንም። የሚወለደውን ወንድ ልጅ ሁሉ ወደ ወንዝ ጣሉት፥ ሴትን ልጅ ሁሉ ግን በሕይወት አድኑአት ብሎ ሕዝቡን ሁሉ

አዘዘ።» ኦሪት ዘጸአት 1:22 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሐማም ንጉሡን አርጤክስስን። አንድ ሕዝብ በአሕዛብ መካከል በመንግሥትህ አገሮች ሁሉ ተበትነዋል፤ ሕጋቸውም ከሕዝቡ ሁሉ ሕግ የተለየ ነው፥ የንጉሡንም ሕግ አይጠብቁም፤ ንጉሡም ይተዋቸው ዘንድ አይገባውም። ንጉሡም ቢፈቅድ እንዲጠፉ ይጻፍ፤ እኔም ወደ ንጉሡ ግምጃ ቤት ያገቡት ዘንድ አሥር ሺህ መክሊት ብር የንጉሡን ሥራ በሚሠሩት እጅ እመዝናለሁ አለው።» መጽሐፈ አስቴር 3:8-9 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በአሥራ ሁለተኛው ወር በአዳር በአሥራ ሦስተኛው ቀን አይሁድን ሁሉ፥ ልጆችንና ሽማግሌዎችን፥ ሕፃናቶችንና ሴቶችን፥ በአንድ ቀን ያጠፉና ይገድሉ ዘንድ፥ ይደመስሱም ዘንድ፥ ምርኮአቸውንም ይዘርፉ ዘንድ ደብዳቤዎች በመልእክተኞች እጅ ወደ ንጉሡ አገሮች ሁሉ ተላኩ።» መጽሐፈ አስቴር 3:13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እዋጅ ነጋሪውም እየጮኸ እንዲህ አለ። ወገኖችና አሕዛብ በልዩ ልዩ ቋንቋም የምትናገሩ ሆይ፥ የመለከትንና የእንቢልታን፥ የመሰንቆንና የክራርን፥ የበገናንና የዋሽንትን፥ የዘፈንንም ሁሉ ድምፅ በሰማችሁ ጊዜ፥ ተደፍታችሁ ንጉሡ ናቡከደነፆር ላቆመው ለወርቁ ምስል እንድትሰግዱ ታዝዛችኋል። ተደፍቶም የማይሰግድ በዚያን ጊዜ በሚነድድ እሳት እቶን ውስጥ ይጣላል።» ትንቢተ ዳንኤል 3:4-6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የዚያን ጊዜም አለቆችና መሳፍንቱ ሰለ መንግሥቱ በዳንኤል ላይ ሰበብ ይፈልጉ ነበር፤ ነገር ግን የታመነ ነበረና፥ ስሕተትና በደልም አልተገኘበትምና በእርሱ ላይ ሰበብና በደል ያገኙበት ዘንድ አልቻሉም። እነዚያም ሰዎች። ከአምላኩ ሕግ በቀር በዚህ በዳንኤል ላይ ሌላ ሰበብ አናገኝበትም አሉ። የዚያን ጊዜም አለቆቹና መሳፍንቱ ወደ ንጉሡ ተሰብሰበው እንዲህ አሉት። ንጉሥ ዳርዮስ ሆይ፥ ሺህ ዓመት ንገሥ። የመንግሥቱ አለቆች ሁሉ ሹማምቶችና መሳፍንት አማካሪዎችና አዛዦች። ንጉሥ ሆይ፥ ከአንተ በቀር ማንም እስከ ሠላሳ ቀን ድረስ ልመና ከአምላክ ወይም ከሰው ቢለምን፥ በአንበሶች ጉድጓድ ውስጥ ይጣል የሚል የንጉሥ ሕግና ብርቱ ትእዛዝ ይወጣ ዘንድ ተማከሩ።» ትንቢተ ዳንኤል 6:4-7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አይሁድም መልሰው። እኛ ሕግ አለን፥ እንደ ሕጋችንም ሊሞት ይገባዋል፥ ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ አድርጎአልና አሉት።» የዮሐንስ ወንጌል 19:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን በሕዝቡ ዘንድ እብዝቶ እንዳይሰፋፋ፥ ከእንግዲህ ወዲህ ለማንም ሰው በዚህ ሰም እንዳይናገሩ እየዛትን እንዘዛቸው ብለው እርሰ በርሳቸው ተማከሩ። ጠርተውም በኢየሱስ ሰም ፈጽመው እንዳይናገሩና እንዳያስተምሩ አዘዙአቸው።» የሐዋርያት ሥራ 4:17-18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ባላገኙአቸውም ጊዜ ኢያሶንንና ከወንድሞች አንዳንዶችን ወደ ከተማው አለቆች ጎትተው። ዓለምን ያወኩ እነዚህ ወደዚህ ደግሞ መጥተዋል፥ ኢያሶንም ተቀብሎአቸዋል፤ እነዚህም ሁሉ። ኢየሱስ የሚሉት ሌላ ንጉሥ አለ እያሉ የቄሣርን ትእዛዝ ይቃወማሉ ብለው ጮኹ።» የሐዋርያት ሥራ 17:6-7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ከዚህ በፊት ፈጽሞ ያልሆነ ነገር ሆኗልና፤ የቅዱሳን ወገን አሁን በእስያ በአዳዲስ ትእዛዛት እየተባረረ ሰደትን ይቀበላል። ኀፍረተ ቢስ ከሳሾችና የሌላውን ሀብት የሚመኙ ሰዎች ትእዛዛቱን ምክንያት አድርገው ምንም በደል ያልፈጸሙትን እየገፈፉ ቀንና ሌሊት በግልጽ ዝርፊያ ይፈጽማሉና።» (ከNPNF2 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሰርዴሱ ሜሊቶ፣ በአውሳብዮስ የተጠቀሰ፣ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ 4.26.5፣ ትርጉም አርተር ኩሸማን ማክጊፈርት፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 1፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1890)። «የዚህ ፍርድ መሠረቱ ምንድር ነው? ይህን ሰው እመንዝራ ወይም ሴሰኛ ወይም ነፍስ ገዳይ ወይም ሌባ ወይም ዘራፊ ሰለ ሆነ ሳይሆን፣ በምንም ወንጀል ሳይፈረድበት፣ በክርስቲያን ሰም እንደሚጠራ ብቻ ሰለ ተናዘዘ ለምን ቀጣኸው?» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ሰማዕቱ ዮሰጢኖስ፣ ሁለተኛው የመከላከያ ጽሑፍ፣ ምዕ. 2፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «እንደ ንጹሓን እንዳይፈለጉ ይከለክላል፤ እንደ በደለኞችም እንዲቀጡ ያዝዛል።» (ከANF 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ተርቱሊያን፣ የመከላከያ ጽሑፍ፣ ምዕ. 2፣ ትርጉም ኤስ. ቴልዎል፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

5

የሚከተሉት ጥቅሶች ሕግ ንጹሕ ሕይወትን ለመጠበቅ፣ እንዲሁም የንብረት ሰርቆትንና ሌሎች ሰዎችን የሚጎዱ ወይም በዜጎች ሕይወት ውስጥ አለመረጋጋትንና ሰጋትን የሚያሰከትሉ ሌሎች የዓመፅ ድርጊቶችን ለመከላከል ለጽድቅ ዓላማ ሲውል ያሳያሉ። ይህም ሕግ የገዥውን መደብ በዜጎች ኪሳራ ለማደለብ፣ ዜጎችን ለመጨቆንና እግዚአብሔር የሰጣቸውን

መብቶች ለመንጠቅ፣ የዚህን ዓለም አምላክ ጌታ ብለው ለሚጠሩት ጥቂቶች ጥቅም ሲባልም ዜጎችን ፈጽሞ ለባርነት ለመዳረግ በሕዝቡ ላይ እንደ መሣሪያ ከሚውልበት ሁኔታ ጋር ሊነጻጸር ይገባል («...የዚህ ዓለም አምላክ የማያምኑትን አሳብ አሳወረ» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 4:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም))። «ገዥዎች ለክፉ አድራጊዎች እንጂ መልካም ለሚያደርጉ የሚያስፈሩ አይደሉምና። ባለ ሥልጣንን እንዳትፈራ ትወዳለህን? መልካሙን አድርግ ከእርሱም ምስጋና ይሆንልሃል፤ ለመልካም ነገር ለአንተ የእግዚአብሔር አገልጋይ ነውና። በከንቱ ግን ሰይፍ አይታጠቅምና ክፉ ብታደርግ ፍራ፤ ቍጣውን ለማሳየት ክፉ አድራጊውን የሚበቀል የእግዚአብሔር አገልጋይ ነውና።» ወደ ሮሜ ሰዎች 13:3-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ስለ ጌታ ብላችሁ ለሰው ሥርዓት ሁሉ ተገዙ፤ ለንጉሥም ቢሆን፥ ከሁሉ በላይ ነውና፤ ለመልካንነትም ቢሆን፥ ክፉ የሚያደርጉትን ለመቅጣት በጎም የሚያደርጉትን ለማመሰገን ከእርሱ ተልከዋልና ተገዙ።» 1ኛ የጴጥሮስ መልእክት 2:13-14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንግዲህ እግዚአብሔርን በመምሰልና በጭምትነት ሁሉ ጸጥና ዝግ ብለን እንድንኖር፥ ልመናና ጸሎት ምልጃም ምስጋናም ስለ ሰዎች ሁሉ ስለ ነገሥታትና ስለ መኳንንትም ሁሉ እንዲደረጉ ከሁሉ በፊት እመክራለሁ።» 1ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 2:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አምላክህ እግዚአብሔር በሚሰጥህ በአገርህ ደጅ ሁሉ በየነገዶችህ ፈራጆችንና አለቆችን ሹም፤ ለሕዝቡም ቅን ፍርድ ይፍረዱ። ፍርድን አታጣምም፤ ፊት አይተህም አታድላ፤ ጉቦ የጥበበኞችን ዓይን ያሳውራልና፥ የጻድቃንንም ቃል ያጣምማልና ጉቦ አትቀበል። በሕይወት ትኖር ዘንድ፥ አምላክህ እግዚአብሔርም የሚሰጥህን ምድር ትወርስ ዘንድ እውነተኛውን ፍርድ ተከተል።» ኦሪት ዘዳግም 16:18-20 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«እንግዲህ ምድራዊ አገዛዝ ለአሕዛብ ጥቅም የተሾመው በእግዚአብሔር ነው እንጂ፣ ፈጽሞ ዕረፍት በሌለው፣ እንዲያውም አሕዛብ እንኳ በጸጥታ ሲኖሩ ማየት በማይወደው በዲያብሎስ አይደለም፤ ይህም ሰዎች የሰውን አገዛዝ በመፍራት እንደ ዓሣዎች እርስ በርሳቸው እንዳይበላሉ፣ ነገር ግን ሕጎችን በማቋቋም በአሕዛብ መካከል የክፋትን ብዛት እንዲገቱ ነው።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሊዮኑ ኢሬኔዎስ፣ ኑፋቄዎችን በመቃወም 5.24.2፣ ትርጉም አሌክሳንደር ሮበርትሰና ዊልያም ራምቦ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «በጦርነት አገርን ከአረመኔዎች የሚጠብቅ፣ ወይም በአገር ውስጥ ደካሞችን፣ ወይም ጓደኞችን ከወንበዴዎች የሚከላከል ጀግንነት በጽድቅ የተሞላ ነውና...» (ከNPNF2 10 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሚላኑ አምብሮስዮስ፣ ሰለ ካህናት ተግባራት 1.27.129፣ ትርጉም ኤች. ደ ሮሜስታን፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 10፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1896)።

6

«የበግ ለምድ ለብሰው ከሚመጡባችሁ በውሥጣቸው ግን ነጣቂዎች ተኵላዎች ከሆኑ ከሐሰተኞች ነቢያት ተጠንቀቁ።» የማቴዎስ ወንጌል 7:15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። **«ብዙ ሐሰተኞች ነቢያትም ይነሣሉ ብዙዎችንም ያስታሉ፤»** የማቴዎስ ወንጌል 24:11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። **«ሐሰተኞች ክርስቶሶችና ሐሰተኞች ነቢያት ይነሣሉና፥ ቢቻላቸውስ የተመረጡትን እንኳ እስኪያስቱ ድረስ ታላላቅ ምልክትና ድንቅ ያሳያሉ።»** የማቴዎስ ወንጌል 24:24 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በክርስቶስ ጸጋ እናንተን ከጠራችሁ ከእርሱ ወደ ልዩ ወንጌል እንዲህ ፈጥናችሁ እንዴት እንዳለፋችሁ እደነቃለሁ፤ እርሱ ግን ሌላ ወንጌል አይደለም፤ የሚያናውጡአችሁ የክርስቶስንም ወንጌል ሊያጣምሙ የሚወዱ እንዳንዶች አሉ እንጂ። ነገር ግን እኛ ብንሆን ወይም ከሰማይ መልአክ፥ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የሚለይ ወንጌልን ቢሰብክላችሁ፥ የተረገመ ይሁን።» ወደ ገላትያ ሰዎች 1:6-8 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሚመጣውም ያልሰበክነውን ሌላ ኢየሱስ ቢሰብክ፥ ወይም ያላገኛችሁትን ልዩ መንፈስ ወይም ያልተቀበላችሁትን ልዩ ወንጌል ብታገኙ፥ በመልካም ትታገሡታላችሁ።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 11:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንደ እነዚህ ያሉ ሰዎች የክርስቶስን ሐዋርያት እንዲመስሉ ራሳቸውን እየለወጡ፥ ውሸተኞች ሐዋርያትና ተንኮለኞች ሠራተኞች ናቸውና። ይህም ድንቅ አይደለም፤ ሰይጣን ራሱ የብርሃንን መልአክ እንዲመስል ራሱን ይለውጣልና።

እንግዲህ አገልጋዮቹ ደግሞ የጽድቅን አገልጋዮች እንዲመስሉ ራሳቸውን ቢለውጡ ታላቅ ነገር አይደለም፤ ፍጻሜአቸውም እንደ ሥራቸው ይሆናል።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 11:13-15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ከሄድሁ በኋላ ለመንጋው የማይራሩ ጨካኞች ተኩላዎች እንዲገቡባችሁ፥ ደቀ መዛሙርትንም ወደ ኋላቸው ይሰቡ ዘንድ ጠማማ ነገርን የሚናገሩ ሰዎች በመካከላችሁ እንዲነሡ እኔ አውቃለሁ።» የሐዋርያት ሥራ 20:29-30 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ሐሰተኞች ነቢያት ደግሞ በሕዝቡ መካከል ነበሩ እንዲሁም በመካከላችሁ ደግሞ ሐሰተኞች አስተማሪዎች ይሆናሉ፤ እነርሱም የዋጀቸውን ጌታ እንኳ ክደው የሚፈጥንን ጥፋት በራሳቸው ላይ እየሳቡ የሚያጠፋ ኑፋቄን አሹልከው ያገባሉ፤» 2ኛ የጴጥሮስ መልእክት 2:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወዳጆች ሆይ፥ መንፈስን ሁሉ አትመኑ፥ ነገር ግን መናፍስት ከእግዚአብሔር ሆነው እንደ ሆነ መርምሩ፤ ብዙዎች ሐሰተኞች ነቢያት ወደ ዓለም ወጥተዋልና።» 1ኛ የዮሐንስ መልእክት 4:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሕይወት የሚገኝበትን ትምህርት የማይታገሡበት ዘመን ይመጣልና፤ ነገር ግን ጆሮቻቸውን የሚያሳክክ ስለ ሆነ፥ እንደ ገዛ ምኞታቸው ለራሳቸው አስተማሪዎችን ያከማቻሉ። እውነትንም ከመስማት ጆሮቻቸውን ይመልሳሉ፥ ወደ ተረትም ፈቀቅ ይላሉ።» 2ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 4:3-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሥራህንና ድካምህን ትዕግሥትህንም አውቃለሁ፤ ክፉዎችንም ልትታገሥ እንዳትችል፥ እንዲሁም ሳይሆኑ። ሐዋርያት ነን የሚሉቱን መርምረህ ሐሰተኞች ሆነው እንዳገኘሃቸው አውቃለሁ...» የዮሐንስ ራእይ 2:2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ነገር ግን በመንፈስ የሚናገር ሁሉ ነቢይ አይደለም፤ የጌታን መንገዶች የሚይዝ ከሆነ ብቻ ነው እንጂ። ስለዚህ ሐሰተኛው ነቢይና ነቢዩ ከመንገዶቻቸው ይታወቃሉ።» (ከANF 7 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ዲዳኬ፣ ምዕ. 11፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)።

7

«መንፈስ ግን በግልጥ። በኋለኞች ዘመናት አንዳንዶች የሚያስቱ መናፍስትንና በውሸተኞች ግብዝነት የተሰጠውን የአጋንንትን ትምህርት እያደመጡ፥ ሃይማኖትን ይክዳሉ ይላል፤ በገዛ ሕሊናቸው እንደሚቃጠሉ ደንዝዘው...» 1ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 4:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «መለያየትን የሚያነሣ ሰው ጠማማ እንዲሆን በራሱም ላይ ፈርዶ ኃጢአትን እንዲያደርግ አውቀህ፥ አንድ ጊዜ ሁለት ጊዜም ከገሠጽኸው በኋላ እንዲህ ከሚመስል ሰው ራቅ።» ወደ ቲቶ 3:10-11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን፥ ወንድሞች ሆይ፥ እናንተ የተማራችሁትን ትምህርት የሚቃወሙትን መለያየትንና ማሰናከያን የሚያደርጉትን ሰዎች እንድትመለከቱ እለምናችኋለሁ፥ ከእነርሱ ዘንድ ፈቀቅ በሉ፤ እንዲህ ያሉት ለገዛ ሆዳቸው እንጂ ለጌታችን ለኢየሱስ ክርስቶስ አይገዙምና፥ በመልካምና በሚያቆላምጥ ንግግርም ተንኮል የሌለባቸውን ሰዎች ልብ ያታልላሉ።» ወደ ሮሜ ሰዎች 16:17-18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወዳጆች ሆይ፥ ስለምንካፈለው ስለ መዳናችን ልጽፍላችሁ እጅግ ተግቼ ሳለሁ፥ ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ፈጽሞ ስለ ተሰጠ ሃይማኖት እንድትጋደሉ እየመከርኋችሁ እጽፍላችሁ ዘንድ ግድ ሆነብኝ።» የይሁዳ መልእክት 3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ስለዚህ እላችኋለሁ፥ ኃጢአትና ስድብ ሁሉ ለሰዎች ይሰረይላቸዋል፥ ነገር ግን መንፈስ ቅዱስን ለሰደበ አይሰረይለትም።» የማቴዎስ ወንጌል 12:31 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ታላቅንም ነገርና ስድብን የሚናገርበት አፍ ተሰጠው፥ በአርባ ሁለት ወርም እንዲሠራ ሥልጣን ተሰጠው። እግዚአብሔርንም ለመሳደብ ስሙንና ማደሪያውንም በሰማይም የሚያድሩትን ሊሳደብ አፉን ከፈተ።» የዮሐንስ ራእይ 13:5-6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ስለዚህ እኔ፣ ነገር ግን እኔ ሳልሆን የኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅር፣ ክርስቲያናዊ ምግብን ብቻ እንድትጠቀሙ፣ ከሌላ ዓይነት ቅጠላ ቅጠልም እንድትርቁ እለምናችኋለሁ፤ ይህም ኑፋቄ ማለቴ ነው። [ለዚህ ራሳቸውን የሰጡ] እነዚያ ኢየሱስ ክርስቶስን ከገዛ መርዛቸው ጋር ይቀላቅላሉና፤ የማይታመኑ ነገሮችን ይናገራሉ፤ ገዳይ መድኃኒትን በጣፋጭ ወይን ውስጥ እንደሚሰጡ ሰዎች ናቸው፤ ያላወቀውም ሰው በሰላት ይወሰደዋል፤ ገዳይ በሆነ ደስታም ወደ ገዛ ሞቱ ይመራል።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የእንጾኪያው እግናጥዮስ፣ ወደ ትራሌስ ሰዎች የተጻፈ

መልእክት፣ ምዕ. 6፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ሰሕተት በእርግጥ ራቁቱን በአሰቀያሚነቱ ፈጽሞ አይቀርብም፤ እንዲህ ቢገለጥ ወዲያውኑ እንዳይታወቅ ነው።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሊዮኑ ኢሬኔዎስ፣ ኑፋቄዎችን በመቃወም 1፣ መቅድም፣ ክፍል 2፣ ትርጉም አሌክሳንደር ሮበርትሰና ዊልያም ራምቦ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

8

«ሰለ ጽድቅ የሚሰደዱ ብፁዓን ናቸው፥ መንግሥተ ሰማያት የእነርሱ ናትና። ሲነቅፉአችሁና ሲያሳድዱአችሁ በእኔም ምክንያት ክፉውን ሁሉ በውሸት ሲናገሩባችሁ ብፁዓን ናችሁ። ዋጋችሁ በሰማያት ታላቅ ነውና ደስ ይበላችሁ፥ ሐሴትም አድርጉ፤ ከእናንተ በፊት የነበሩትን ነቢያትን እንዲሁ አሳድደዋቸዋልና።» የማቴዎስ ወንጌል 5:10-12 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በሁሉም ሰለ ሰሜ የተጠላችሁ ትሆናላችሁ፤ እስከ መጨረሻ የሚጸና ግን እርሱ ይድናል።» የማቴዎስ ወንጌል 10:22 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ባርያ ከጌታው አይበልጥም ብዬ የነገርኋችሁን ቃል አሰቡ። እኔን አሳደውኛ እንደ ሆኑ እናንተን ደግሞ ያሳድዱአችኋል፤ ቃሌን ጠብቀው እንደ ሆኑ ቃላችሁን ደግሞ ይጠብቃሉ።» የዮሐንስ ወንጌል 15:20 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ከምኩራባቸው ያወጡአችኋል፤ ከዚህ በላይ ደግሞ የሚገድላችሁ ሁሉ እግዚአብሔርን እንደሚያገለግል የሚመሰልበት ጊዜ ይመጣል።» የዮሐንስ ወንጌል 16:2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እስጢፋኖስም። ጌታ ኢየሱስ ሆይ፥ ነፍሴን ተቀበል ብሎ ሲጠራ ይወግሩት ነበር። ተንበርክኮም። ጌታ ሆይ፥ ይህን ኃጢአት አትቍጠርባቸው ብሎ በታላቅ ድምፅ ጮኸ። ይህንም ብሎ አንቀላፋ። ሳውልም በእርሱ መገደል ተሰማምቶ ነበር።» የሐዋርያት ሥራ 7:59-60 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በዚያም ዘመን ንጉሡ ሄሮድስ መከራ ያጸናባቸው ዘንድ ከቤተ ክርስቲያኑ በእንዳንዶቹ ላይ እጁን ጫነባቸው። የዮሐንስንም ወንድም ያዕቆብን በሰይፍ ገደለው።» የሐዋርያት ሥራ 12:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሌሎችም መዘበቻ በመሆንና በመገረፍ ከዚህም በላይ በእስራትና በወኅኒ ተፈተኑ፤ በድንጋይ ተወግረው ሞቱ፥ ተፈተኑ፥ በመጋዝ ተሰነጠቁ፥ በሰይፍ ተገድለው ሞቱ፥ ሁሉን እያጡ መከራን እየተቀበሉ እየተጨነቁ የበግና የፍየል ሌጦ ለብሰው ዞሩ...» ወደ ዕብራውያን 11:36-37 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በእውነትም በክርስቶስ ኢየሱስ እግዚአብሔርን እየመሰሉ ሊኖሩ የሚወዱ ሁሉ ይሰደዳሉ።» 2ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 3:12 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ልትቀበለው ያለህን መከራ አትፍራ። እነሆ፥ እንድትፈተኑ ዲያብሎስ ከእናንተ አንዳንዶቻችሁን በወኅኒ ሊያገባችሁ አለው፥ አሥር ቀንም መከራን ትቀበላላችሁ። እስከሞት ድረስ የታመንህ ሁን የሕይወትንም አክሊል እሰጥሃለሁ።» የዮሐንስ ራእይ 2:10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እምስተኛውንም ማኅተም በፈታ ጊዜ፥ ሰለ እግዚአብሔር ቃልና ሰለ ጠበቁት ምስክር የታረዱትን የሰዎች ነፍሳት ከመሠዊያ በታች አየሁ...» የዮሐንስ ራእይ 6:9 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነርሱም ከበጉ ደም የተነሣ ከምስክራቸውም ቃል የተነሣ ድል ነሡት፥ ነፍሳቸውንም እስከ ሞት ድረስ አልወደዱም።» የዮሐንስ ራእይ 12:11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ክርስቲያኖችን ወደ አንበሳው!» (ከANF 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ተርቱሊያን፣ የመከላከያ ጽሑፍ፣ ምዕ. 40፣ ትርጉም ኤስ. ቴልዋል፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «በእናንተ በታጨድን ቊጥር በቊጥር እንበዛለን፤ የክርስቲያኖች ደም ዘር ነው።» (ከANF 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ተርቱሊያን፣ የመከላከያ ጽሑፍ፣ ምዕ. 50፣ ትርጉም ኤስ. ቴልዋል፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

9

«እባብም እግዚአብሔር እምላክ ከፈጠረው ከምድር አውሬ ሁሉ ይልቅ ተንኰለኛ ነበረ። ሴቲቱንም። በውኑ እግዚአብሔር ከገነት ዛፍ ሁሉ እንዳትበሉ አዝዞአልን? አላት።» ኦሪት ዘፍጥረት 3:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን እባብ በተንኰሉ ሔዋንን እንዳሳታት፥ አሳባችሁ ተበላሽቶ ለክርስቶስ ከሚሆን ቅንነትና ንጽሕና ምናልባት እንዳይለወጥ ብዬ እፈራለሁ።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 11:3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ይህም ድንቅ አይደለም፤ ሰይጣን ራሱ የብርሃንን መልአክ እንዲመስል ራሱን ይለውጣልና።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 11:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በነጋውም ማልደው ተነሥተው የሚቃጠል መሥዋዕት ሠዉ፥ የደኅንነትም መሥዋዕት አቀረቡ፤ ሕዝቡም ሊበሉና ሊጠጡ ተቀመጡ፥ ሊዘፍኑም ተነሡ።» ኦሪት ዘጸአት 32:6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሕዝብም ሊበሉ ሊጠጡም ተቀመጡ ሊዘፍኑም ተነሡ ተብሎ እንደ ተጻፈ ከእነርሱ አንዳንዶቹ እንዳደረጉት ጣዖትን የምታመልኩ አትሁኑ።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 10:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እስራኤልም በሰጢም ተቀመጡ፤ ሕዝቡም ከሞዓብ ልጆች ጋር ያመነዝሩ ጀመር። ሕዝቡንም ወደ አምላኮቻቸው መሥዋዕት ጠሩ፤ ሕዝቡም በሉ፥ ወደ አምላኮቻቸውም ሰገዱ።» ኦሪት ዘኍልቊ 25:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዳሩ ግን ለጣዖት የታረደውን እንዲበሉና እንዲሴሰኑ በእስራኤል ልጆች ፊት ማሰናከያን ሊያኖርባቸው ባላቅን ያሰተማረ የበልዓምን ትምህርት የሚጠብቁ በዚያ ከእነተ ጋር ሰላሉ፥ የምነቅፍብህ ጥቂት ነገር አለኝ።» የዮሐንስ ራእይ 2:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ሄሮድስ የተወለደበት ቀን በሆነ ጊዜ፥ የሄሮድያዳ ልጅ በመካከላቸው ዘፈነች ሄሮድስንም ደስ አሰኘችው፤ ሰለዚህም የምትለምነውን ሁሉ እንዲሰጣት በመሐላ ተሰፋ አደረገላት። እርሰዋም በእናትዋ ተመክራ። የመጥምቁን የዮሐንስን ራስ በዚህ በወጭት ሰጠኝ አለችው። ንጉሡም አዘነ፥ ነገር ግን ሰለ መሐላው ከእርሱም ጋር ተቀምጠው ሰላሉት ሰዎች እንዲሰጡአት አዘዘ፤ ልኮም የዮሐንስን ራስ በወህኒ አሰቆረጠው።» የማቴዎስ ወንጌል 14:6-10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ሙሉ በሙሉ ለዲያብሎስ ሲባል የተቋቋሙ...» (ከANF 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ተርቱሊያን፣ ትርኢቶች፣ ወይም *De Spectaculis*፣ ምዕ. 24፣ ትርጉም ኤስ. ቴልዎል፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «በመጀመሪያ ቲያትር በእርግጥ የቬኑስ ቤተ መቅደስ ነበረ...» «እነዚህ ሁለት ርኩሳን መናፍስት የሰካርና የፍትወት ጠባቂዎች እንደ መሆናቸው እርሰ በርሳቸው በመሐላ ተማምለው የተባበሩ ናቸው።» (ከANF 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ተርቱሊያን፣ *De Spectaculis*፣ ምዕ. 10፣ ትርጉም ኤስ. ቴልዎል፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «...የብልግና የራሱ ልዩ መኖሪያ...»፣ በዚያም «በሌላ ሰፍራ የሚያሰነውር ከሆነው በቀር ምንም ነገር አይከበርም»። (ከANF 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ተርቱሊያን፣ *De Spectaculis*፣ ምዕ. 17፣ ትርጉም ኤስ. ቴልዎል፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «የመድረክ ተውኔቶችም ጐትተው ወሰዱኝ፤ የመከራዬን ምሰሎችና ለእሳቴ ማገዶ የሞሉ ነበሩ። ሰው ራሱ በምንም ሁኔታ ሊቀበለው የማይፈልገውን አሳዛኝና አሰከፊ ትዕይንት ሲመለከት ማዘንን የሚወደው ሰለ ምንድር ነው?» (ከNPNF1 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) አውግሰጢኖስ፣ ኑዛዜ 3.2.2፣ ትርጉም ጄ. ጂ. ፒልኪንግተን፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ የመጀመሪያ ተከታታይ፣ ቅጽ 1፣ አዘጋጅ ፊሊፕ ሻፍ (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)። «...አንዳንድ ሰዎች ትተውናል፣ ለፈረሰ ሽቅድድም ትርኢትም ሲሉ ጥለውናል...» «...እንደ ዲያብሎስ እሰረኛ ወደዚያ ትርኢት ተጐትተህ ተወሰድህን?» «...ዲያብሎስ ይህን መንጋ እያሠቃየ ነው...» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ዮሐንስ አፈወርቅ፣ በፈረሰ ሽቅድድምና በቲያትር ላይ (*Contra ludos et theatra*)፣ ትርጉም ማርክ ቬርሜስ (2012)፣ ለሕዝብ ንብረትነት የተለቀቀ፣ The Tertullian Project፣ tertullian.org። በኤልቪራ ጉባኤ «ተዋንያን ሊጠመቁ እንደሚችሉ፣ ነገር ግን ያን የሕይወት መንገድ በመተዋቸው ቅድመ ሁኔታ ብቻ እንደሆነ ተወሰነ»፤ በአርል ጉባኤ (314) ደግሞ «theatrici እና agitatores (በጨዋታዎቹ ውሰጥ ያሉ ተዋንያንና የሠረገላ ነጂዎች) ከቤተ ክርስቲያን የተለዩ መሆናቸው ታወጀ»። (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ኸርበርት ተርስተን፣ «Theatre»፣ በ*The Catholic Encyclopedia*፣ ቅጽ 14 (New York: Robert Appleton Company, 1912)። «የተንቀሳቃሽ ምሰል ኃይሉ በዚህ ነው፤ ሕያውና ተጨባጭ በሆኑ ምሰሎች አማካይነት ይናገራልና።» «የኃጢአት ምክንያቶች ናቸው፤ ፍትወትን በማክበር ወጣቶችን በክፋት መንገዶች ያሰታሉ።» «...ተንቀሳቃሽ ምሰሉ ከእንግዲህ የብልሹነት ትምህርት ቤት

እንዳይሆን።» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ፒዮስ 11ኛ፣ *Vigilanti Cura*፣ ስለ ተንቀሳቃሽ ምስሎች የተጻፈ ዐዋጅ (ኢንሳይክሊካል)፣ ጁን 29 ቀን 1936 እ.ኤ.አ. (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana)፣ vatican.va።

10

የጴጥሮስ ዓይኖች በክርስቶስ ላይ፣ ከዚያም በማዕበሉ ላይ

«ጴጥሮስም መልሶ። ጌታ ሆይ፥ አንተስ ከሆንህ በውኃው ላይ ወደ አንተ እንድመጣ እዘዘኝ አለው። እርሱም። ና አለው። ጴጥሮስም ከታንኳይቱ ወርዶ ወደ ኢየሱስ ሊደርስ በውኃው ላይ ሄደ። ነገር ግን የነፋሱን ኃይል አይቶ ፈራ፥ ሊሰጥምም በጀመረ ጊዜ። ጌታ ሆይ፥ አድነኝ ብሎ ጮኸ። ወዲያውም ኢየሱስ እጁን ዘርግቶ ያዘውና። አንተ እምነት የጎደለህ፥ ስለምን ተጠራጠርህ? አለው።» የማቴዎስ ወንጌል 14:28-31 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንግዲህ እነዚህን የሚያህሉ ምስክሮች እንደ ደመና በዙሪያችን ካሉልን፥ እኛ ደግሞ ሸክምን ሁሉ ቶሎም የሚከበንን ኃጢአት አስወግደን፥ የእምነታችንንም ራስና ፈጻሚውን ኢየሱስን ተመልክተን፥ በፊታችን ያለውን ሩጫ በትዕግሥት እንሩጥ፤ እርሱ ነውርን ንቆ በፊቱም ስላለው ደስታ በመስቀል ታግሦ በእግዚአብሔር ዙፋን ቀኝ ተቀምጦአልና።» ወደ ዕብራውያን 12:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

ጳውሎስ ስለ ዓለማዊነትና ስለ መስቀሉ

«ብዙዎች ለክርስቶስ መስቀል ጠላቶቹ ሆነው ይመላለሳሉና፤ ብዙ ጊዜ ስለ እነርሱ አልኋችሁ፥ አሁንም እንኳ እያለቀስሁ እላለሁ። መጨረሻቸው ጥፋት ነው፥ ሆዳቸው አምላካቸው ነው፥ ክብራቸው በነውራቸው ነው፥ አሳባቸው ምድራዊ ነው።» ወደ ፊልጵስዩስ ሰዎች 3:18-19 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወንድሞች ሆይ፥ እኔ ገና እንዳልያዝሁት እቈጥራለሁ፤ ነገር ግን አንድ ነገር አደርጋለሁ፤ በኋላዬ ያለውን እየረሳሁ በፊቴ ያለውን ለመያዝ እዘረጋለሁ፥ በክርስቶስ ኢየሱስ ከፍ ከፍ ያለውን የእግዚአብሔርን መጥራት ዋጋ እንዳገኝ ምልክትን እፈጥናለሁ።» ወደ ፊልጵስዩስ ሰዎች 3:13-14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ዓለም ለእኔ የተሰቀለበት እኔም ለዓለም የተሰቀልሁበት ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ ትምክህት ከእኔ ይራቅ።» ወደ ገላትያ ሰዎች 6:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በመካከላችሁ ሳለሁ ከኢየሱስ ክርስቶስ በቀር እርሱም እንደተሰቀለ ሌላ ነገር እንዳላውቅ ቆርጬ ነበርና።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 2:2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንግዲህ ከክርስቶስ ጋር ከተነሣችሁ፥ ክርስቶስ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጦ ባለበት በላይ ያለውን እሹ። በላይ ያለውን አስቡ እንጂ በምድር ያለውን አይደለም።» ወደ ቆላስይስ ሰዎች 3:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም በጎና ደስ የሚያሰኝ ፍጹምም የሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ ፈትናችሁ ታውቁ ዘንድ በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ።» ወደ ሮሜ ሰዎች 12:2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የማይታየውን እንጂ የሚታየውን ባንመለከት፥ ... የሚታየው የጊዜው ነውና፥ የማይታየው ግን የዘላለም ነው።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 4:17-18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዴማስ የአሁኑን ዓለም ወዶ ትቶኛልና...» 2ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 4:10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሚዘምተው ሁሉ ለጦር ያስከተተውን ደስ ያሰኝ ዘንድ ትዳር በሚገኝበት ንግድ ራሱን አያጠላልፍም።» 2ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 2:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በሰይጣን እንዳንታለል፤ የእርሱን አሳብ እንስተውምና።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 2:11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

ዮሐንስና ያዕቆብ ስለ ዓለም ፍቅር

«ዓለምን ወይም በዓለም ያሉትን አትውደዱ፤ በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለ ገንዘብም መመካት ከዓለም ስለ ሆነ እንጂ ከአባት ስላልሆነ፥ ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም። ዓለሙም ምኞቱም ያልፋሉ፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርግ ግን ለዘላለም ይኖራል።» 1ኛ የዮሐንስ መልእክት 2:15-17 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አመንዝሮች ሆይ፥ ዓለምን መውደድ ለእግዚአብሔር ጥል እንዲሆን አታውቁምን? እንግዲህ የዓለም ወዳጅ ሊሆን የሚፈቅድ ሁሉ የእግዚአብሔር ጠላት ሆኖአል።» የያዕቆብ መልእክት 4:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የክርስቶስ ማስጠንቀቂያዎች

«...ወደ ኋላዬ ሂድ፥ አንተ ሰይጣን፤ የሰውን እንጂ የእግዚአብሔርን አታስብምና ዕንቅፋት ሆነህብኛል» የማቴዎስ ወንጌል 16:23 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ብልና ዝገት በሚያጠፉት ሌቦችም ቆፍረው በሚሠርቁት ዘንድ ለእናንተ በምድር ላይ መዝገብ አትሰብስቡ፤ ነገር ግን ብልም ዝገትም በማያጠፉት ሌቦችም ቆፍረው በማይሠርቁት ዘንድ ለእናንተ በሰማይ መዝገብ ሰብስቡ፤ መዝገብህ ባለበት ልብህ ደግሞ በዚያ ይሆናልና።» የማቴዎስ ወንጌል 6:19-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ለሁለት ጌቶች መገዛት የሚቻለው ማንም የለም፤ ወይም አንዱን ይጠላል ሁለተኛውንም ይወዳል፤ ወይም ወደ አንዱ ይጠጋል ሁለተኛውንም ይንቃል፤ ለእግዚአብሔርና ለገንዘብ መገዛት አትችሉም።» የማቴዎስ ወንጌል 6:24 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጽድቁንም ፈልጉ፥ ይህም ሁሉ ይጨመርላችኋል።» የማቴዎስ ወንጌል 6:33 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በእሾህ መካከል የተዘራውም ይህ ቃሉን የሚሰማ ነው፥ የዚህም ዓለም አሳብና የባለጠግነት መታለል ቃሉን ያንቃል፥ የማያፈራም ይሆናል።» የማቴዎስ ወንጌል 13:22 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በእሾህ መካከልም የወደቀ እነዚህ የሚሰሙት ናቸው፤ መንገዳቸውንም ሄደው በሕይወት ዘመን በአሳብና በባለ ጠግነት ምኞት ይታነቃሉ፥ ሙሉ ፍሬም አያፈሩም።» የሉቃስ ወንጌል 8:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ልባችሁ በመጠጥ ብዛትና በሰካር ሰለ ትዳርም በማሰብ እንዳይከብድ፥ ያ ቀንም በድንገት እንዳይመጣባችሁ ለራሳችሁ ተጠንቀቁ፤» የሉቃስ ወንጌል 21:34 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ማርታ፥ ማርታ፥ በብዙ ነገር ትጨነቂአለሽ ትታወኪማለሽ፥ የሚያስፈልገው ግን ጥቂት ወይም አንድ ነገር ነው፤ ማርያምም መልካም ዕድልን መርጣለች ከእርስዋም አይወሰድባትም» የሉቃስ ወንጌል 10:41-42 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በዚያች ወራት ከጥፋት ውኃ በፊት፥ ኖኅ ወደ መርከብ እስከገባበት ቀን ድረስ፥ ሲበሉና ሲጠጡ ሲያገቡና ሲጋቡም እንደ ነበሩ፥ የጥፋት ውኃም መጥቶ ሁሉን እስከ ወሰደ ድረስ እንዳላወቁ፥ የሰው ልጅ መምጣት ደግሞ እንዲሁ ይሆናል።» የማቴዎስ ወንጌል 24:38-39 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ማንም ዕርፍ በእጁ ይዞ ወደ ኋላ የሚመለከት ለእግዚአብሔር መንግሥት የተገባ አይደለም» የሉቃስ ወንጌል 9:62 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሁላቸውም በአንድነት ያመካኙ ጀመር። የፊተኛው። መሬት ገዝቼአለሁ ወጥቼም ላየው በግድ ያስፈልገኛል፤ ይቅር እንድትለኝ እለምንሃለሁ አለው። ሌላውም። እምስት ጥምድ በሬዎች ገዝቼአለሁ ልፈትናቸውም እሄዳለሁ፤ ይቅር እንድትለኝ እለምንሃለሁ አለው። ሌላውም። ሚስት አግብቼአለሁ ስለዚህም ልመጣ አልችልም አለው።» የሉቃስ ወንጌል 14:18-20 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሎጥን ሚስት አስቡአት።» የሉቃስ ወንጌል 17:32 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሎጥም ሚስት ወደ ኋላዋ ተመለከተች፥ የጨው ሐውልትም ሆነች።» ኦሪት ዘፍጥረት 19:26 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...እንዲሁም ከእኔ ጋር አንዲት ሰዓት እንኳ ልትተጉ አልቻላችሁምን? ወደ ፈተና እንዳትገቡ ትጉና ጸልዩ፤ መንፈስስ ተዘጋጅታለች ሥጋ ግን ደካማ ነው» የማቴዎስ ወንጌል 26:40-41 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንግዲያስ እንንቃ በመጠንም እንኑር እንጂ እንደ ሌሎች እናንቀላፋ።» 1ኛ ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች 5:6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

ጠላት ሲመታ ተዘናግተው የነበሩ

«ሰዎቹ ሲተኙ ግን ጠላቱ መጣና በስንዴው መካከል እንክርዳድን ዘርቶ ሄደ።» የማቴዎስ ወንጌል 13:25 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንዲህም ሆነ፤ በዓመቱ መለወጫ ነገሥታት ወደ ሰልፍ በሚወጡበት ጊዜ፥ ዳዊት ኢዮአብን ከእርሱም ጋር ባሪያዎቹን እስራኤልንም ሁሉ ሰደደ። የአሞንም ልጆች አገር አጠፉ፥ ረባትንም ከበቡ፤ ዳዊት ግን በኢየሩሳሌም ቀርቶ ነበር። እንዲህም ሆነ፤ ወደ ማታ ጊዜ ዳዊት ከምንጣፉ ተነሣ፥ በንጉሥም ቤት በሰገነት ላይ ተመላለሰ፤ በሰገነቱ ሳለ አንዲት ሴት ስትታጠብ አየ፤ ሴቲቱም መልከ መልካም ነበረች።» 2ኛ መጽሐፈ ሳሙኤል 11:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እርስዋም በጕልበትዋ ላይ አስተኛችው፤ እንድ ሰውም ጠራች፥ እርሱም ሰባቱን የራሱን ጕንጕን ላጨው። ልታዋርደውም ጀመረች፥ ኃይሉም ከእርሱ ሄደ።» መጽሐፈ መሳፍንት 16:19 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ንጉሡ ብልጣሶር ለሺህ መኳንንቶቹ ትልቅ ግብዣ አደረገ፥ በሺሁም ፊት የወይን ጠጅ ይጠጣ ነበር። ብልጣሶርም የወይን ጠጅ በቀመስ ጊዜ ንጉሡና መኳንንቶቹ ሚስቶቹና ቁባቶቹ ይጠጡባቸው ዘንድ። አባቴ ናቡከደነፆር በኢየሩሳሌም ከነበረው መቅደስ ያመጣቸውን የወርቁንና የብሩን ዕቃዎች አምጡ ብሎ አዘዘ። የዚያን ጊዜም በኢየሩሳሌም ከነበረው ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የመጡትን የወርቁን

ዕቃዎች አመጡ፤ ንጉሡና መኳንንቶቹም ሚስቶቹና ቁባቶቹም ጠጡባቸው። የወይን ጠጅም እየጠጡ ከወርቅና ከብር ከናስና ከብረት ከእንጨትና ከድንጋይ የተሠሩትን አማልክት አመሰገኑ። በዚያም ሰዓት የሰው እጅ ጣቶች ወጥተው በንጉሡ ቤት በተለሰነው ግንብ ላይ በመቅረዙ አንጻር ጻፉ፤ ንጉሡም የሚጽፉትን ጣቶች አየ።» ትንቢተ ዳንኤል 5:1-5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በዚያ ሌሊት የከለዳውያን ንጉሥ ብልጣሶር ተገደለ።» ትንቢተ ዳንኤል 5:30 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በውኑ ይህ ቤት ፈርሶ ሳለ እናንተ ራሳችሁ በተሸለሙ ቤቶቻችሁ ለመኖር ጊዜው ነውን? አሁንም የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። ልባችሁን በመንገዳችሁ ላይ አድርጉ። ብዙ ዘራችሁ፥ ጥቂትም አገባችሁ፤ በላችሁ፥ ነገር ግን አልጠገባችሁም፤ ጠጣችሁ፥ ነገር ግን አልረካችሁም፤ ለበሳችሁ፥ ነገር ግን አልሞቃችሁም፤ ደመወዙን የተቀበለ ሰው በቀዳዳ ከረጢት ያደርገው ዘንድ ደመወዙን ተቀበለ።» ትንቢተ ሐጌ 1:4-6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በመካከላቸውም የነበሩ ልዩ ልዩ ሕዝብ እጅግ ጐመጁ፤ የእስራኤል ልጆች ደግሞ ያለቅሱ ነበር። የምንበላውን ሥጋ ማን ይስጠናል? በግብፅ ያለ ዋጋ እንበላው የነበረውን ዓሣ፥ ዱባውንም፥ በጢኹንም፥ ኩራቱንም፥ ቀዩንም ሽንኩርት፥ ነጩንም ሽንኩርት እናስባለን፤ አሁን ግን ሰውነታችን ደረቀች፤ ዓይናችንም ከዚህ መና በቀር ምንም አታይም አሉ።» ኦሪት ዘኍልቊ 11:4-6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ባሪያዎች ሊያደርጉን በክርስቶስ ኢየሱስ ያለንን አርነታችንን ይሰልሉ ዘንድ ሾልከው በሰውር ስለ ገቡ ስለ ሐሰተኞች ወንድሞች ነበረ...» ወደ ገላትያ ሰዎች 2:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ከብዙ ጊዜ በፊት ለዚህ ፍርድ የተጻፉ አንዳንዶች ሰዎች ሾልከው ገብተዋልና፤ ኃጢአተኞች ሆነው የአምላካችንን ጸጋ በሴሰኝነት ይለውጣሉ ንጉሣችንንና ጌታችንንም ብቻውን ያለውን ኢየሱስ ክርስቶስን ይክዳሉ።» የይሁዳ መልእክት 4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

ዓይንን አጽንቶ መጠበቅ

«ከንቱ ነገርን እንዳያዩ ዓይኖቼን መልስ፤ በመንገድህ ሕያው አድርገኝ።» መዝሙረ ዳዊት 119:37 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዓይኖችህ አቅንተው ይዩ፥ ሽፋሽፍቶችህም በቀጥታ ይመልከቱ።» መጽሐፈ ምሳሌ 4:25 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ዛሬ ውሻ ጥንቸልን ሲያባርር ለማየት ወደ ሰርከስ አልሄድም፤ ነገር ግን በአጋጣሚ በሜዳ ላይ እንዲህ ያለውን እደን ባልፍ፣ ምናልባት ከእንድ ከባድ አሳብ እንኳ ያዘናጋኛል... በቤት ተቀምጬ ሳለሁ፣ ዝንቦችን የምትይዝ እንሽላሊት፣ ወይም ወደ መረቧ እየተጣደፉ የሚገቡትን የምታጠላልፍ ሸረሪት ብዙ ጊዜ ቀልቤን የምትይዘው እንዴት ነው?... ያን ጊዜ ጸሎታችን በዚህ ምክንያት ብዙ ጊዜ ይቋረጣል ይታወካልም...» (ከNPNF1 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) አውግስጢኖስ፣ ኑዛዜ 10.35.57፣ ትርጉም ጆ. ጂ. ፒልኪንግተን፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ የመጀመሪያ ተከታታይ፣ ቅጽ 1፣ አዘጋጅ ፊሊፕ ሻፍ (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)።

11

«ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ። በላይ በሰማይ ካለው፥ በታችም በምድር ካለው፥ ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ፥ የተቀረጸውንም ምስል ለእነተ አታድርግ። አትሰገድላቸው፥ አታምልካቸውምም፤ በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ፤ ... እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና...» ኦሪት ዘጸአት 20:3-6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሲድራቅና ሚሳቅ አብደናጎም መለሱ ንጉሡንም። ናቡከደነፆር ሆይ፥ በዚህ ነገር እንመልስልህ ዘንድ አስፈላጊያችን አይደለም። የምናመልከው አምላካችን ከሚነድደው ከእሳቱ እቶን ያድነን ዘንድ ይችላል፤ ከእጅህም ያድነናል፥ ንጉሥ ሆይ! ነገር ግን፥ ንጉሥ ሆይ፥ እርሱ ባያድነን፥ አማልክትህን እንዳናመልክ ላቆምኸውም ለወርቁ ምስል እንዳንሰግድለት እወቅ አሉት።» ትንቢተ ዳንኤል 3:16-18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በተቀጠረ ቀንም ሄሮድስ ልብስ መንግሥቱን ለብሶ በዙፋን ተቀመጠ እነርሱንም ተናገራቸው፤ ሕዝቡም። የእግዚአብሔር ድምፅ ነው የሰውም አይደለም ብለው ጮኹ። ለእግዚአብሔርም ክብር ስላልሰጠ ያን ጊዜ የጌታ መልአክ

መታው በትልም ተበልቶ ሞተ።» የሐዋርያት ሥራ 12:21-23 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ለዘንዶውም ስገዱለት፥ ለአውሬው ሥልጣንን ስጥቶታልና፤ ለአውሬውም። አውሬውን ማን ይመስለዋል፥ እርሱንስ ሊዋጋ ማን ይችላል? እያሉ ስገዱለት።» የዮሐንስ ራእይ 13:4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የአውሬው ምስል ሊናገር እንኳ ለአውሬውም ምስል የማይሰግዱለትን ሁሉ ሊያስገድላቸው፥ ለአውሬው ምስል ትንፋሽ እንዲሰጠው ተሰጠው።» የዮሐንስ ራእይ 13:15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ስለዚህ፥ ወዳጆቼ ሆይ፥ ጣዖትን ከማምለክ ሽሹ።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 10:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ልጆች ሆይ፥ ከጣዖታት ራሳችሁን ጠብቁ።» 1ኛ የዮሐንስ መልእክት 5:21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የቄሣር ነው አሉት። በዚያን ጊዜ። እንኪያስ የቄሣርን ለቄሣር የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር አስረክቡ አላቸው።» የማቴዎስ ወንጌል 22:21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «‹ጌታ ቄሣር› ብሎ መናገርና መሠዋት ምን ጉዳት አለው...» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የፖሊካርፖስ ስማዕትነት፣ ምዕ. 8፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «በቄሣር ዕድል ማል፤ ንስሐ ግባ፤ ‹እምነያን ይጥፋ› በል።» ... «ሰማንያ ሰድሰት ዓመት አገለገልሁት፤ እርሱም እንድም ጊዜ አልበደለኝም...» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የፖሊካርፖስ ስማዕትነት፣ ምዕ. 9፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

የእንድ ሮማዊ አገረ ገዥ መዝገብ (ክርስቲያናዊ ያልሆነ ጥንታዊ ምንጭ)

«ክርስቲያኖች መሆናቸውን ወይም ክርስቲያኖች እንደ ነበሩ የካዱት፣ እኔ በነገርኋቸው ቃላት አማልክትን በጠሩ ጊዜ፣ ለዚሁ ዓላማ ከአማልክት ሐውልቶች ጋር እንዲመጣ ላዘዝሁት ለምስልህ በዕጣንና በወይን ጸሎት ባቀረቡ ጊዜ፣ ከዚህም በላይ ክርስቶስን በረገሙ ጊዜ — በእውነት ክርስቲያኖች የሆኑት ከእነዚህ አንዱንም እንዲያደርጉ ለገደዱ እንደማይችሉ ይነገራል —...» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ታናሹ ፕሊኒ፣ መልእክቶች 10.96፣ ለንጉሠ ነገሥቱ ትራጃን (እ.ኤ.አ. በ112 ገደማ)፣ በጄምስ ጄ. ኦዶኔል እንደ ታተመው የእንግሊዝኛ ትርጉም፣ Georgetown University፣ faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (ተርጓሚው በገጹ ላይ አልተጠቀሰም)።

12

«የሰውን ደም የሚያፈሰስ ሁሉ ደሙ ይፈሰሳል፤ ሰውን በእግዚአብሔር መልክ ፈጥሮታልና።» ኦሪት ዘፍጥረት 9:6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አትግደል።» ኦሪት ዘጸአት 20:13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እግዚአብሔር የሚጠላቸው ስድስት ነገሮች ናቸው፥ ሰባትንም ነፍሱ አጥብቃ ትጸየፈዋለች፤ ትዕቢተኛ ዓይን፥ ሐሰተኛ ምላስ፥ ንጹሕን ደም የምታፈስስ እጅ...» መጽሐፈ ምሳሌ 6:16-17 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወንዶች ልጆቻቸውንና ሴቶች ልጆቻቸውን ለአጋንንት ሠው፤ የወንዶች ልጆቻቸውንና የሴቶች ልጆቻቸን ደም፥ ለከነዓን ጣዖቶች የሠውአቸውን ንጹሕ ደም አፈሰሱ፥ ምድርም በደም ረከሰች።» መዝሙረ ዳዊት 106:37-38 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ትተውኛልና፥ ይህንም ሰፍራ እንግዳ አድርገውታልና፥ እነርሱና አባቶቻቸውም ለማያውቋቸው ለሌሎች አማልክት ዐጥነዋልና የይሁዳም ነገሥታት ይህን ሰፍራ በንጹህ ደም ሞልተዋልና፥ እኔም ያላዘዝሁትን ያልተናገርሁትንም ወደ ልቤም ያልገባውን፥ የሚቃጠለውን መሥዋዕት አድርገው ለበኣል ልጆቻቸውን በእሳት ያቃጥሉ ዘንድ የበኣልን የኮረብታውን መሰገጃዎች ሠርተዋልና...» ትንቢተ ኤርምያስ 19:4-5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አቤቱ፥ አንተ ኩላሊቴን ፈጥረሃልና፥ በእናቴም ሆድ ሰውረኸኛል። ግሩምና ድንቅ ሆኜ ተፈጥሬአለሁና አመሰግንሃለሁ፤ ሥራህ ድንቅ ነው፥ ነፍሴም እጅግ ታውቀዋለች። እኔ በሰውር በተሠራሁ ጊዜ፥ እካሌም በምድር ታች በተሠራ ጊዜ አጥንቶቼ ከአንተ አልተሰወሩም። ያልተሠራ እካሌን ዓይኖችህ አዩኝ፤ የተፈጠሩ ቀኖቼ ሁሉ አንድ ስንኳ ሳይኖር በመጽሐፍህ ተጻፉ።» መዝሙረ ዳዊት 139:13-16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በሆድ ሳልሠራህ አውቄሃለሁ፥ ከማኅፀንም ሳትወጣ ቀድሼሃለሁ፥ ለአሕዛብም ነቢይ አድርጌሃለሁ።» ትንቢተ ኤርምያስ 1:5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ልጅን በውርጃ አትግደል፤ የተወለደውንም አትግደል...» (ከANF 7 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ዲዳኬ፣ ምዕ. 2፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)። «እንደ ሌሎቹ [ሰዎች] ሁሉ ያገባሉ፤ ልጆችን ይወልዳሉ፤ ነገር ግን ልጆቻቸውን አያጠፉም።» (ከANF

1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ወደ ዲዮግኒጦስ የተጻፈ መልእክት፣ ምዕ. 5፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «ውርጃን ለማምጣት መድኃኒት የሚጠቀሙ ሴቶች ነፍስ እንደሚገድሉና ስለ ውርጃውም ለእግዚአብሔር መልስ መስጠት እንዳለባቸው ስንናገር፣ በምን መርሕ ነፍስ እንገድላለን?» (ከANF 2 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የአቴናው አቴናጎራስ፣ ስለ ክርስቲያኖች የቀረበ ልመና፣ ምዕ. 35፣ ትርጉም ቢ. ፒ. ፕራትን፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

13

«ልባቸውንም ደስ ባለው ጊዜ። በፊታችን እንዲጫወት ሶምሶንን ጥሩት አሉ። ሶምሶንንም ከግዞት ቤት ጠሩት፥ በፊታቸውም ተጫወተ፤ ተዘባበቱበትም፥ በምሰሶና በምሰሶም መካከል አቆሙት።» መጽሐፈ መሳፍንት 16:25 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ለዓለም ለመላእክትም ለሰዎችም መጫወቻ ሆነናልና፤ እግዚአብሔር እኛን ሐዋርያቱን ሞት እንደ ተፈረደባቸው ሰዎች ከሁሉ ይልቅ የኋለኞች እንዳደረገን ይመስለኛልና።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 4:9 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ግማሽ በነቀፋና በጭንቅ እንደ መጫወቻ ስለ ሆናችሁ ግማሽም እንዲህ ካሉት ጋር ስለ ተካፈላችሁ፥ ብርሃን ከበራላችሁ በኋላ መከራ በሆነበት በትልቅ ተጋድሎ የጸናችሁበትን የቀደመውን ዘመን አስቡ።» ወደ ዕብራውያን 10:32-33 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የአውሮፓን ግዛት የወረሰው ሆኖሪዮስ በሮም ለረጅም ጊዜ ሲካሄድ የነበረውን የግላዲያተሮች ፍልሚያ አስቆመ። ይህን እንዲያደርግ ምክንያት የሆነው የሚከተለው ሁኔታ ነበር። ቴሌማኮስ የሚባል አንድ ሰው የምናኔን ሕይወት ተቀብሎ ነበር። ከምሥራቅ ተነሥቶ ነበር፤ በዚህም ምክንያት ወደ ሮም መጥቶ ነበር። በዚያም አስጸያፊው ትርኢት በሚቀርብበት ጊዜ እርሱ ራሱ ወደ ስታዲየሙ ገባ፤ ወደ ፍልሚያው ሜዳም ወርዶ መሣሪያዎቻቸውን እርስ በርሳቸው የሚስነዝሩትን ሰዎች ለማስቆም ሞከረ። የእልቂቱ ተመልካቾችም ተቈጡ፤ በእነዚያ ደም አፋሳሽ ሥራዎች ደስ በሚሰኘው በጋኔኑ እብድ ቍጣ ተነሣሥተው ስላም አውራጁን በድንጋይ ወግረው ገደሉት። የተደነቀው ንጉሠ ነገሥትም ይህን በሰማ ጊዜ ቴሌማኮስን ድል ከነሡ ሰማዕታት ጋር ቈጠረው፤ ያንንም ኃጢአተኛ ትርኢት አስቀረ።» (ከNPNF2 3 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ቴዎዶሬጦስ፣ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ 5.26፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 3፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1892)። «ያን ደም ባየ ጊዜ ወዲያውኑ አንድ ዓይነት ጭካኔን ጠጣ፤ ፊቱንም አላዞረም፣ ነገር ግን ዓይኑን ተከለ፤ ሳያውቀውም እብደትን እየጠጣ በበደለኛው ፍልሚያ ደስ አለው፤ በደም አፋሳሹ መዝናኛም ሰከረ።» (ከNPNF1 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) አውግስጢኖስ፣ ኑዛዜ 6.8.13፣ ትርጉም ጄ. ጂ. ፒልኪንግተን፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ የመጀመሪያ ተከታታይ፣ ቅጽ 1፣ አዘጋጅ ፊሊፕ ሻፍ (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)። «እኛ ግን አንድ ሰው ሲገደል ማየት እርሱን ከመግደል ጋር አንድ ነው ብለን ስለምንቈጥር እንደነዚህ ያሉትን ትርኢቶች ክደናል።» (ከANF 2 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የአቴናው አቴናጎራስ፣ ስለ ክርስቲያኖች የቀረበ ልመና፣ ምዕ. 35፣ ትርጉም ቢ. ፒ. ፕራትን፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

14

«እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። ጻድቁን ስለ ብር፥ ችጋረኛውንም ስለ አንድ ጥንድ ጫማ ሸጠውታልና ስለ ሦስት ወይም ስለ አራት የእስራኤል ኃጢአት መቅሠፍቴን ከማድረግ አልመለስም። የድሆችን ራስ በምድር ትቢያ ላይ ይረግጣሉ፥ የትሑታንንም መንገድ ያጣምማሉ፤ ቅዱሱንም ስሜን ያረክሱ ዘንድ አባትና ልጁ ወደ አንዲት ሴት ይገባሉ...» ትንቢተ አሞጽ 2:6-7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ድሀውንም ደብድባችኋልና፥ የሰንዴውንም ቀረጥ ከእርሱ ወስዳችኋልና ከተጠረበ ድንጋይ ቤቶችን ሠርታችኋል፥ ነገር ግን አትቀመጡባቸውም፤ ያማሩ የወይን ቦታዎች ተክላችኋል፥ ነገር ግን ከወይን ጠጃቸው አትጠጡም። ጻድቁን የምታሰጨነቁ፥ ጉቦንም የምትቀበሉ፥ በበሩም አደባባይ የችጋረኛውን ፍርድ የምታጣምሙ እናንተ ሆይ፥ በደላችሁ እንዴት እንደ በዛ፥ ኃጢአታችሁም እንዴት እንደ ጸና እኔ አውቃለሁና።» ትንቢተ አሞጽ 5:11-12 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ድሀን የሚያሰጨነቅ ፈጣሪውን ይሰድባል፤ ለድሀ ምሕረትን የሚያደርግ ግን ያከብረዋል።» መጽሐፈ ምሳሌ

14:31 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ድሀን በግድ አትበለው ድሀ ነውና፤ ችግረኛውንም በበር አትግፋው፤ እግዚአብሔር የእነርሱን ፍርድ ይፋረድላቸዋልና፥ የቀሙአቸውንም ሰዎች ሕይወት ይቀማልና።» መጽሐፈ ምሳሌ 22:22-23 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እግዚአብሔር ከሕዝቡ ሸማግሌዎችና ከአለቆቻቸው ጋር ይፋረዳል፤ የወይኑን ቦታ የጨረሳችሁ እናንተ ናችሁ፤ ከድሆች የበዘበዛችሁት በቤታችሁ አለ፤ ሕዝቤንም ለምን ታደቅቁአቸዋላችሁ? የድሆችንስ ፊት ለምን ትፈጫላችሁ? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር።» ትንቢተ ኢሳይያስ 3:14-15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አሁንም እናንተ ባለ ጠጎች፥ ስለሚደርስባችሁ ጭንቅ ዋይ ዋይ እያላችሁ አልቅሱ። ሀብታችሁ ተበላሽቶአል፥ ልብሳችሁም በብል ተበልቶአል። ወርቃችሁም ብራችሁም ዝጎአል፥ ዝገቱም ምስክር ይሆንባችኋል ሥጋችሁንም እንደ እሳት ይበላል። ለኋለኛው ቀን መዝገብን አከማችታችኋል። እነሆ፥ እርሻችሁን ያጨዱት የሠራተኞች ደመወዝ በእናንተ ተቀምቶ ይጮኻል፥ የአጫጆችም ድምፅ ወደ ጌታ ፀባያት ጆሮ ገብቶአል።» የያዕቆብ መልእክት 5:1-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዳሩ ግን ባለ ጠጎች ሊሆኑ የሚፈልጉ በጥፋትና በመፍረስ ሰዎችን በሚያሰጥምና በሚያሰንፍ በሚጎዳም በብዙ ምኞትና በፈተና በወጥመድም ይወድቃሉ። ገንዘብን መውደድ የክፋት ሁሉ ሥር ነውና፥ አንዳንዶች ይህን ሲመኙ፥ ከሃይማኖት ተሳስተው በብዙ ሥቃይ ራሳቸውን ወጉ።» 1ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 6:9-10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ከተቸገረው ፊትህን አትመልስ፤ ነገር ግን ሁሉን ነገር ከወንድምህ ጋር ተካፈል...» (ከANF 7 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ዲዳኬ፣ ምዕ. 4፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)። «እንግዲህ በመሬት ፋንታ እያንዳንዳችሁ እንደ አቅማችሁ የተጨነቁ ነፍሳትን ግዙ፤ መበለቶችንና ወላጅ አልባዎችን ጎብኙ፤ ቸልም አትበሏቸው፤ ከጌታ የተቀበላችሁትን ሀብታችሁንና ዝግጅታችሁን ሁሉ በእነደነዚህ ያሉ መሬቶችና ቤቶች ላይ አውሉ። ጌታ ባለ ጠጎች ያደረጋችሁ ለዚህ ዓላማ ነውና፤ እነዚህን አገልግሎቶች ለእርሱ እንድትፈጽሙ ነው...» (ከANF 2 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሄርማስ እረኛ፣ ምሳሌ 1፣ ትርጉም ኤፍ. ክሮምቢ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

የፓፓዎች ሰነዶች

«እንድን ሰው የሚገባውን ደመወዝ ማጭበርበር ወደ ሰማይ ተበቃይ ቊጣ የሚጮኽ ታላቅ ወንጀል ነው።» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ሊዮ 13ኛ፣ *Rerum Novarum*፣ ስለ ካፒታልና ስለ ሥራ የተጻፈ ዐዋጅ (ኢንሳይክሊካል)፣ ሜይ 15 ቀን 1891 እ.ኤ.አ.፣ ክፍል 20 (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana)፣ vatican.va። በዚያው ክፍል ዐዋጁ «ለትርፍ ሲባል በችግረኞችና በድሆች ላይ ጫና ለማሳደር» የሚደረግን ማንኛውንም ሙከራ ያወግዛል፤ እንዲሁም «የራስን ትርፍ ከሌላው ችግር መሰብሰብ» «በሰውም በመለኮትም ሕጎች ሁሉ የተወገዘ ነው» ይላል። (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ዝኒ ከማሁ።

15

«ሰውን ሰርቆ ቢሸጥ፥ ወይም በእጁ ቢገኝ፥ እርሱ ፈጽሞ ይገደል።» ኦሪት ዘጸአት 21:16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ማንም ሰው ከእስራኤል ልጆች ከወንድሞቹ አንዱን ሰርቆ እንደ ባሪያ ሲያደርግበት ወይም ሲሸጠው ቢገኝ፥ ያ ሌባ ይሙት፤ እንዲሁም ክፉውን ነገር ከመካከልህ ታስወግዳለህ።» ኦሪት ዘዳግም 24:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ይኸውም፥ ለበደለኞችና ለማይታዘዙ፥ ለዓመጸኞችና ለኃጢአተኞች፥ ቅድስና ለሌላቸውና ለርኩሳን፥ አባትና እናትን ለሚገድሉ፥ ለነፍስ ገዳዮችና ለሴሰኞች፥ ከወንድ ጋርም ለሚተኙ፥ በሰዎችም ለሚነግዱ፥ ለውሸተኞችም በውሸትም ለሚምሉ፥ ... ደኅና ትምህርት ለሚቃወም ለሌላ ነገር ሁሉ ሕግ እንደ ተሰራ እንጂ ለጻድቅ እንዳልተሰራ ሲያውቅ ነው...» 1ኛ ወደ ጢሞቴዎስ 1:9-11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የመርከባቸውንም ጭነት ከእንግዲህ ወዲህ የሚገዛ የለምና የምድር ነጋዴዎች ያለቅሱላታል

ያዝኑላትማል፤ ጭነትም ወርቅና ብር የከበረም ድንጋይ ዕንቁም፥ ቀጭንም ተልባ እግር ቀይም ሐርም ሐምራዊም ልብስ የሚሸትም እንጨት ሁሉ፥ ከዝሆን ጥርስም የተሰራ ዕቃ ሁሉ፥ እጅግም ከከበረ እንጨት ከናስም ከብረትም ከዕብነ በረድም የተሰራ ዕቃ ሁሉ፥ ቀረፋም ቅመምም የሚቃጠልም ሽቱ ቅባትም ዕጣንም የወይን ጠጅም ዘይትም የተሰለቀ ዱቄትም ስንዴም ከብትም በግም ፈረስም ሰረገላም ባሪያዎችም የሰዎችም ነፍሳት ነው።» የዮሐንስ ራእይ 18:11-13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አይሁዳዊ ወይም የግሪክ ሰው የለም፥ ባሪያ ወይም ጨዋ ሰው የለም፥ ወንድም ሴትም የለም፤ ሁላችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ አንድ ሰው ናችሁና።» ወደ ገላትያ ሰዎች 3:28 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ከእንግዲህ ወዲህ እንደ ባሪያ አይሆንም፥ ነገር ግን ለእኔ በተለየ የተወደደ ወንድም ከሆነ፥ ለእንተማ ይልቅ በሰጋውም በጌታም ዘንድ ከባሪያ የሚሻል የተወደደ ወንድም እንዴት አይሆንም።» ወደ ፊልሞና 1:16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «‹ወንዶችንና ሴቶችን ባሪያዎች ገዛሁ›። ተፈጥሮአቸው ነጻ የሆነና በነጻ ፈቃድ የሚለዩ ሰዎችን ለባርነት ትፈርዳለህ። ... የእግዚአብሔርን ምሰል በሰንት ኦቦሎስ ገመትኸው?» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የኒሳው ጎርጎርዮስ፣ በመጽሐፈ መክብብ ላይ የተሰጡ ሰብከቶች 4፣ ትርጉም አንድሩ ማግዋየር፣ Early Church Texts (earlychurchtexts.com)።

16

«ወንድ ልጁን ሴት ልጁን በእሳት የሚያሳልፍ፥ ምዋርተኛም፥ ሞራ ገላጭም፥ አስማተኛም፥ መተተኛም፥ በድግምት የሚጠነቁልም፥ መናፍስትንም የሚጠራ፥ ጠንቋይም፥ ሙታን ሳቢም በአንተ ዘንድ አይገኝ። ይህንም የሚያደርግ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት የተጠላ ነው፤ ሰለዚህም ርኩሰት አምላክህ እግዚአብሔር ከፊትህ ያሳድዳቸዋል።» ኦሪት ዘዳግም 18:10-12 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወደ መናፍስት ጠሪዎችና ወደ ጠንቋዮች አትሂዱ፤ እንዳትረክሱባቸውም አትፈልጉአቸው፤ እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝ።» ኦሪት ዘሌዋውያን 19:31 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነርሱም። የሚጮኹትንና ድምፃቸውን ዝቅ አድርገው የሚናገሩትን መናፍስት ጠሪዎችንና ጠንቋዮችን ጠይቁ ባሉአችሁ ጊዜ፥ ሕዝቡ ከአምላኩ መጠየቅ አይገባውምን? ወይስ ለሕያዋን ሲሉ ሙታንን ይጠይቃሉን?» ትንቢተ ኢሳይያስ 8:19 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዓመፀኝነት እንደ ምዋርተኛ ኃጢአት፥ እልከኝነትም ጣዖትንና ተራፊምን እንደ ማምለክ ነውና፤ የእግዚአብሔርን ቃል ንቀሃልና እግዚአብሔር ንጉሥ እንዳትሆን ናቀህ አለ።» 1ኛ መጽሐፈ ሳሙኤል 15:23 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ከአስማተኞችም ብዙዎቹ መጽሐፋቸውን ሰብስበው በሰው ሁሉ ፊት አቃጠሉት፤ ዋጋውም ቢታሰብ አምሳ ሺህ ብር ሆኖ ተገኘ።» የሐዋርያት ሥራ 19:19 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሥጋ ሥራም የተገለጠ ነው እርሱም ዝሙት፥ ርኩሰት፥ መዳራት፥ ጣዖትን ማምለክ፥ ምዋርት፥ ጥል፥ ክርክር፥ ቅንዓት፥ ቁጣ፥ አድመኛነት፥ መለያየት፥ መናፍቅነት፥ ምቀኝነት፥ መግደል፥ ሰካር፥ ዘፋኝነት፥ ይህንም የሚመስል ነው። አሰቀድሜም እንዳልሁ፥ እንደዚህ ያሉትን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።» ወደ ገላትያ ሰዎች 5:19-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዳሩ ግን የሚፈሩና የማያምኑ የርኩሳንም የነፍስ ገዳዮችም የሴሰኞዎችም የአስማተኞዎችም ጣዖትንም የሚያመልኩ የሐሰተኞዎችም ሁሉ ዕድላቸው በዲንና በእሳት በሚቃጠል ባሕር ነው፤ ይኸውም ሁለተኛው ሞት ነው።» የዮሐንስ ራእይ 21:8 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ልጄ ሆይ፣ ወደ ጣዖት አምልኮ ሰለሚመራ ምልክት ተመልካች አትሁን፤ መተተኛም ኮከብ ቆጣሪም አትሁን...» (ከANF 7 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ዲዳኬ፣ ምዕ. 3፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)። «ከክህነት ወይም ከካህናት ወገን የሆኑት አስማተኞች፣ መተተኞች፣ ሒሳብ ቈጣሪዎች ወይም ኮከብ ቈጣሪዎች አይሁኑ፤ ለገዛ ነፍሶቻቸው ስንስለቶች የሆኑትን ክታብ የሚባሉትንም አይሥሩ። እነደነዚህ ያሉትን የሚያደርጉትንም ከቤተ ክርስቲያን እንዲወጡ እናዝዛለን።» (ከNPNF2 14 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሎዶቅያ ጉባኤ፣ ቀኖና 36፣ ትርጉም ሄንሪ አር. ፕርሲቫል፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 14፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1900)።

ትምህርተ ክርስትና (ካቴኪዝም)

«ማንኛውም ዓይነት ሟርት ሊወገድ ይገባል፦ ወደ ሰይጣን ወይም ወደ አጋንንት መሄድ፣ ሙታንን መጥራት ወይም ወደ ፊት የሚሆነውን ‹ይገልጣሉ› ተብለው በሐሰት የሚታሰቡ ሌሎች ልማዶች። ሆሮስኮፕን ማማከር፣ ኮከብ ቈጠራ፣ የእጅ መዳፍ ንባብ፣ የምልክቶችና የዕጣዎች ትርጓሜ፣ የሩቅ ተመልካችነት ክስተቶች፣ እና ወደ ሙታን ጠሪዎች መሄድ ሁሉ በጊዜ፣ በታሪክና በመጨረሻም በሌሎች ሰዎች ላይ ሥልጣንን የመሻት ፍላጎትን፣ እንዲሁም የተሰወሩ ኃይላትን የማሰደስት ምኞትን ይሰውራሉ። ለእግዚአብሔር ብቻ የሚገባውን ክብር፣ አክብሮትና በፍቅር የተሞላ ፍርሃት ይቃረናሉ።» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ትምህርተ ክርስትና (Catechism of the Catholic Church)፣ 2ኛ ዕትም (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana, 1997)፣ አንቀጽ 2116።

17

«የእግዚአብሔርም ቃል ወደ ቴሰብያዊው ወደ ኤልያስ እንዲህ ሲል መጣ። ተነሥተህ በሰማርያ የሚኖረውን የእስራኤልን ንጉሥ አክዓብን ትገናኝ ዘንድ ውረድ፤ እነሆ፥ ይወርሰው ዘንድ በወረደበት በናቡቴ የወይን ቦታ ውስጥ አለ። አንተም። እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ገድለህ ወረስኸውን? ብለህ ንገረው። ደግሞም። እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። ውሾች የናቡቴን ደም በላሱበት ሰፍራ የአንተን ደም ደግሞ ውሾች ይልሱታል ብለህ ንገረው።» 1ኛ መጽሐፈ ነገሥት 20:17-19 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በውስጥዋ ያሉ አለቆችዋ የሰሰትን ትርፍ ለማግኘት ሲሉ ደምን ያፈሰሱ ዘንድ ነፍሶችንም ያጠፉ ዘንድ እንደሚናጠቁ ተኩላዎች ናቸው።» ትንቢተ ሕዝቅኤል 22:27 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንዲህም አልሁ። የያዕቆብ አለቆችና የእስራኤል ቤት ገዦች ሆይ፥ እባካችሁ ሰሙኝ፤ ፍርድን ታውቁ ዘንድ አይገባችሁምን? መልካሙን ጠልታችኋል፥ ክፉውንም ወድዳችኋል፤ ቁርበታቸውን ገፍፋችኋቸዋል፥ ሥጋቸውንም ከአጥንታቸው ለያይታችኋል፤ የሕዝቤን ሥጋ በልታችኋል፥ ቁርበታቸውንም ገፍፋችኋቸዋል፥ አጥንታቸውንም ሰብራችኋል፤ ለአፍላል እንደሚሆን ሥጋ ለድስትም እንደሚሆን ሙዳ ቈራረጣችኋቸው።» ትንቢተ ሚክያስ 3:1-3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የምድር ነገሥታት ተነሡ፥ አለቆችም በእግዚአብሔርና በመሢሑ ላይ እንዲህ ሲሉ ተማከሩ። ማሰርያቸውን እንበጥስ፥ ገመዳቸውንም ከእኛ እንጣል። በሰማይ የሚኖር እርሱ ይሥቃል፥ ጌታም ይሣለቅባቸዋል።» መዝሙረ ዳዊት 2:2-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እንግዲህ ፍትሕ ከተወገደ መንግሥታት ታላላቅ ዘረፋዎች እንጂ ምንድር ናቸው?» (ከNPNF1 2 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) አውግስጢኖስ፣ የእግዚአብሔር ከተማ 4.4፣ ትርጉም ማርከስ ዶድስ፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ የመጀመሪያ ተከታታይ፣ ቅጽ 2፣ አዘጋጅ ፊሊፕ ሻፍ (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1887)። «አንተ ልትገኝ ካሰብህ መሥዋዕቱን ለማቅረብ አልደፍርም።» (ከNPNF2 10 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሚላኑ አምብሮስዮስ፣ መልእክት 51.13፣ ለንጉሠ ነገሥቱ ቴዎዶስዮስ፣ ትርጉም ኤች. ደ ሮሜስታን፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 10፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1896)።

18

«ሲሞንም በሐዋርያት እጅ መጫን መንፈስ ቅዱስ እንዲሰጥ ባየ ጊዜ፥ ገንዘብ አመጣላቸውና። እጄን የምጭንበት ሁሉ መንፈስ ቅዱስን ይቀበል ዘንድ ለእኔ ደግሞ ይህን ሥልጣን ስጡኝ አለ። ጴጥሮስ ግን እንዲህ አለው። የእግዚአብሔርን ስጦታ በገንዘብ እንድታገኝ አሰበሃልና ብርህ ከአንተ ጋር ይጥፋ። ልብህ በእግዚአብሔር ፊት የቀና አይደለምና ከዚህ ነገር ዕድል ወይም ፈንታ የለህም።» የሐዋርያት ሥራ 8:18-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሰው ልጅ ሆይ፥ ትንቢት ተናገር፥ በእስራኤል እረኞች ላይ ትንቢት ተናገር፥ እረኞችንም እንዲህ በላቸው። ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። ራሳቸውን ለሚያስማሩ ለእስራኤል እረኞች ወዮላቸው! እረኞች በጎችን ያስማሩ ዘንድ አይገባቸውምን? ጮማውን ትበላላችሁ ጠጕሩንም ትለብሳላችሁ፥ የወፈሩትን ታርዳላችሁ፤ በጎቹን ግን አታስማሩም። የደከመውን አላጸናችሁትም የታመመውንም አላከማችሁትም የተሰበረውንም አልጠገናችሁትም የባዘነውንም አልመለሳችሁትም የጠፋውንም አልፈለጋችሁትም በኃይልና በጭቈናም ገዛችኋቸው።» ትንቢተ ሕዝቅኤል 34:2-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አለቆችዋ በጉቦ ይፈርዳሉ፥ ካህናቶችዋም በዋጋ ያስተምራሉ፥ ነቢያቶችዋም በገንዘብ ያምዋርታሉ፤ ከዚህም ጋር። እግዚአብሔር በመካከላችን አይደለምን? ክፉ ነገር ምንም አይመጣብንም እያሉ በእግዚአብሔር ይታመናሉ።» ትንቢተ ሚክያስ 3:11 (የ1954 ዓ.ም.

ትርጉም)። «በእናንተ ዘንድ ያለውን የእግዚአብሔርን መንጋ ጠብቁ፤ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በውድ እንጂ በግድ ሳይሆን፥ በበጎ ፈቃድ እንጂ መጥፎውን ረብ በመመኘት ሳይሆን ጐብኙት፤ ለመንጋው ምሳሌ ሁኑ እንጂ ማሳበሮቻችሁን በኃይል አትግዙ፤» 1ኛ የጴጥሮስ መልእክት 5:2-3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ኤጲስ ቆጶስ፥ እንደ እግዚአብሔር መጋቢ፥ የማይነቀፍ ሊሆን ይገባዋልና፤ የማይኮራ፥ የማይቆጣ፥ የማይሰክር፥ የማይጨቃጨቅ፥ ነውረኛ ረብ የማይወድ...» ወደ ቲቶ 1:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ኢየሱስም ወደ መቅደስ ገባና በመቅደስ የሚሸጡትንና የሚገዙትን ሁሉ አወጣ፥ የገንዘብ ለዋጮችንም ገበታዎች የርግብ ሻጮችንም ወንበሮች ገለበጠና። ቤቴ የጸሎት ቤት ትባላለች ተብሎ ተጽፎአል፥ እናንተ ግን የወንበዶች ዋሻ አደረጋችኋት አላቸው።» የማቴዎስ ወንጌል 21:12-13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በካህናት መካከል የተመዘገቡ ብዙዎች ሰግብግብነትንና የጥቅም ምኞትን ተከትለው ‹ገንዘቡን በአራጣ የማያበድር› የሚለውን መለኮታዊ መጽሐፍ ስለ ረሱ፣ ገንዘብም ሲያበድሩ ከገንዘቡ መቶኛውን [እንደ ወርሃዊ ወለድ] ስለሚጠይቁ፣ ቅዱስና ታላቅ ጉባኤው ከዚህ ውሳኔ በኋላ ማንም አራጣ ሲቀበል ቢገኝ፣ በሰውር ስምምነትም ይሁን በሌላ መንገድ፣ ለምሳሌ ሙሉውንና ግማሹን በመጠየቅ፣ ወይም ለአስነዋሪ ረብ ሲል ሌላ ማንኛውንም ዘዴ በመጠቀም፣ ከክህነት እንዲሻርና ስሙም ከመዝገቡ እንዲሰረዝ ተገቢ እንደ ሆነ ያስባል።» (ከNPNF2 14 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የመጀመሪያው የኒቅያ ጉባኤ (325)፣ ቀኖና 17፣ ትርጉም ሄንሪ አር. ፕርሲቫል፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 14፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1900)። «ማንኛውም ጳጳስ ለገንዘብ ሹመትን ቢፈጽም፣ የማይሸጠውንም ጸጋ ለሽያጭ ቢያቀርብ፣ ለገንዘብም ጳጳስን፣ የገጠር ጳጳስን (ኮሬፒስቆጶስ)፣ ቄስን ወይም ዲያቆንን ወይም በካህናት መካከል ከሚቈጠሩት ሌላውን ቢሾም፤ ወይም ለገንዘብ መጋቢን፣ የሕግ ባለ ሥልጣንን ወይም ጠባቂን፣ ወይም ለግል አስነዋሪ ጥቅም ማንኛውንም ሌላ የቤተ ክርስቲያን ሰው ቢሾም፤ ይህን የሞከረውና የተረጋገጠበት ሰው የግል ማዕረጉን የሚያጣ [ይሁን]...» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የኬልቄዶን ጉባኤ (451)፣ ቀኖና 2፣ በ*Decrees of the Ecumenical Councils*፣ አዘጋጅ ኖርማን ፒ. ታነር፣ ቅጽ 1 (London: Sheed & Ward; Washington, DC: Georgetown University Press, 1990)፣ papalencyclicals.net ላይ እንደ ተባዛው። (በመስመር ላይ ያለው ጽሑፍ «led him» ይላል፤ በቅንፍ ውስጥ ታርሟል።)

19

«ነገር ግን፥ ወንድሞች ሆይ፥ ሁላችሁ አንድ ንግግር እንድትናገሩ በአንድ ልብና በአንድ አሳብም የተባበራችሁ እንድትሆኑ እንጂ መለያየት በመካከላችሁ እንዳይሆን በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እለምናችኋለሁ።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 1:10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሁሉም አንድ ይሆኑ ዘንድ፥ ከቃላቸው የተነሣ በእኔ ስለሚያምኑ ደግሞ እንጂ ስለ እነዚህ ብቻ አልለምንም፤ አንተ እንደ ላክኸኝ ዓለም ያምን ዘንድ፥ አንተ፥ አባት ሆይ፥ በእኔ እንዳለህ እኔም በአንተ፥ እነርሱ ደግሞ በእኛ አንድ ይሆኑ ዘንድ እለምናለሁ።» የዮሐንስ ወንጌል 17:20-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በሰላም ማሰሪያ የመንፈስን አንድነት ለመጠበቅ ትጉ። በመጠራታችሁ በአንድ ተስፋ እንደ ተጠራችሁ አንድ አካልና አንድ መንፈስ አለ፤ አንድ ጌታ አንድ ሃይማኖት አንዲት ጥምቀት፤ ከሁሉ በላይ የሚሆን በሁሉም የሚሠራ በሁሉም የሚኖር አንድ አምላክ የሁሉም አባት አለ።» ወደ ኤፌሶን ሰዎች 4:3-6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ገና ሥጋውያን ናችሁና እስከ አሁን ድረስ ገና አትችሉም። ቅናትና ክርክር ስለሚገኝባችሁ ሥጋውያን መሆናችሁ አይደላችሁምን? እንደ ሰው ልማድስ አትመላለሱምን?» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 3:3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በመካከላችሁ ጠብ፣ ሁከት፣ መለያየት፣ መከፋፈልና ጦርነት ለምን አለ? ... የክርስቶስን ብልቶች ለምን እነከፋፍላለን እነቈራርጣለን? በገዛ አካላችንስ ላይ ለምን ጠብ እናስነሣለን? ‹እርስ በርሳችንም እያንዳንዳችን የሌላው ብልቶች ነን› የሚለውን እስክንረሳ ድረስ እንዲህ ያለ የእብደት ደረጃ ላይ ለምን ደረስን?» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሮማው ቀሌምንጦስ፣ የመጀመሪያው መልእክት ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች፣ ምዕ. 46፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «ቤተ ክርስቲያንን እናት አድርጎ የሌለው እግዚአብሔርን አባት አድርጎ ሊኖረው አይችልም።» (ከANF 5 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የካርታጎው ቆጵርያኖስ፣ ስለ ቤተ ክርስቲያን አንድነት፣ ክፍል 6፣ ትርጉም ኧርነስት ዋሊስ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 5 (Buffalo, NY: Christian

Literature Publishing, 1886)። «...የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ቀሚስ ፈጽሞ አልተከፋፈለም አልተቈረጠምም፤ ነገር ግን እንደ ሙሉ ልብስ ይቀበላል፤ በክርስቶስ ልብስ ላይ ዕጣ በሚጣጣሉትም ዘንድ ያልተጎዳና ያልተከፋፈለ ልብስ ሆኖ ይያዛል...» (ከANF 5 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የካርታጎው ቆጵርያኖስ፣ ስለ ቤተ ክርስቲያን አንድነት፣ ክፍል 7፣ ትርጉም ኧርነስት ዋሊስ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)።

20

«ስለዚህ በሰው ፊት ለሚመሰክርልኝ ሁሉ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በአባቴ ፊት እመሰክርለታለሁ፤ በሰው ፊትም የሚክደኝን ሁሉ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በአባቴ ፊት እክደዋለሁ።» የማቴዎስ ወንጌል 10:32-33 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በዚያን ጊዜ ለመከራ አሳልፈው ይሰጡአችኋል ይገድሉአችሁማል፥ ስለ ስሜም በአሕዛብ ሁሉ የተጠላችሁ ትሆናላችሁ። በዚያን ጊዜም ብዙዎች ይሰናከላሉ እርስ በርሳቸውም አሳልፈው ይሰጣጣሉ እርስ በርሳቸውም ይጣላሉ፤» የማቴዎስ ወንጌል 24:9-10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ጴጥሮስ ግን። እነተ ሰው፥ የምትለውን አላውቅም አለ። ያን ጊዜም ገና ሲናገር ዶሮ ጮኸ። ጌታም ዘወር ብሎ ጴጥሮስን ተመለከተው፤ ጴጥሮስም። ዛሬ ዶሮ ሳይጮኽ ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ እንዳለው የጌታ ቃል ትዝ አለው። ጴጥሮስም ወደ ውጭ ወጥቶ ምርር ብሎ አለቀሰ።» የሉቃስ ወንጌል 22:60-62 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ጻድቅ ግን በእምነት ይኖራል ወደ ኋላም ቢያፈገፍግ፥ ነፍሴ በእርሱ ደስ አይላትም። እኛ ግን ነፍሳቸውን ሊያድኑ ከሚያምኑቱ ነን እንጂ ወደ ጥፋት ከሚያፈገፍጉ አይደለንም።» ወደ ዕብራውያን 10:38-39 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሰይጣን ዙፋን ባለበት የምትኖርበትን እውቃለሁ፤ ስሜንም ትጠብቃለህ፥ ሰይጣንም በሚኖርበት፥ በእናንተ ዘንድ የተገደለው የታመነው ምስክሬ እንቲጳስ በነበረበት ዘመን እንኳ ሃይማኖቴን አልካድህም።» የዮሐንስ ራእይ 2:13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሚያስፈራራው ጠላት የመጀመሪያ ቃላት እንደ ተሰሙ ወዲያውኑ ከወንድሞች እጅግ ብዙዎቹ እምነታቸውን አሳልፈው ሰጡ፤ ወደቁም፤ በሰደቱ ጥቃት አልወደቁም፤ ነገር ግን በገዛ ፈቃዳቸው በመውደቅ ራሳቸውን ጣሉ።» (ከANF 5 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የካርታጎው ቆጵርያኖስ፣ ስለ ወደቁት፣ ክፍል 7፣ ትርጉም ኧርነስት ዋሊስ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)። «ከመውጣታቸው በፊት እስኪያዙ፣ ወይም ከመካዳቸው በፊት እስኪጠየቁ በእርግጥ አልጠበቁም። በገዛ ፈቃዳቸው ወደ ገበያው ሮጡ...» (ከANF 5 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የካርታጎው ቆጵርያኖስ፣ ስለ ወደቁት፣ ክፍል 8፣ ትርጉም ኧርነስት ዋሊስ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886)።

የአንድ ሮማዊ አገረ ገዥ መዝገብ (ክርስቲያናዊ ያልሆነ ጥንታዊ ምንጭ)

«ክርስቲያኖች መሆናቸውን ወይም ክርስቲያኖች እንደ ነበሩ የካዱት፣ እኔ በነገርኋቸው ቃላት አማልክትን በጠሩ ጊዜ፣ ለዚሁ ዓላማ ከአማልክት ሐውልቶች ጋር እንዲመጣ ላዘዝሁት ለምስልህ በዕጣንና በወይን ጸሎት ባቀረቡ ጊዜ፣ ከዚህም በላይ ክርስቶስን በረገሙ ጊዜ — በእውነት ክርስቲያኖች የሆኑት ከእነዚህ አንዱንም እንዲያደርጉ ሊገደዱ እንደማይችሉ ይነገራል —...» (ከእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ታናሹ ፕሊኒ፣ መልእክቶች 10.96፣ ለንጉሠ ነገሥቱ ትራጃን (እ.ኤ.አ. በ112 ገደማ)፣ በጄምስ ጄ. ኦዶኔል እንደ ታተመው የእንግሊዝኛ ትርጉም፣ Georgetown University፣ faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (ተርጓሚው በገጹ ላይ አልተጠቀሰም)።

21

«የመንግሥትን ቃል ሰምቶ በማያስተውል ሁሉ፥ ክፉው ይመጣል፥ በልቡ የተዘራውንም ይነጥቃል፤ በመንገድ ዳር የተዘራው ይህ ነው።» የማቴዎስ ወንጌል 13:19 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ቃልም በተዘራበት በመንገድ ዳር የሆኑት እነዚህ ናቸው፥ በሰሙት ጊዜም ሰይጣን ወዲያው መጥቶ በልባቸው የተዘራውን ቃል ይወስዳል።» የማርቆስ ወንጌል 4:14-15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወንጌላችን የተከደነ ቢሆን እንኳ የተከደነባቸው ለሚጠፉ ነው። ለእነርሱም የእግዚአብሔር ምሳሌ የሆነ

የክርስቶስ የክብሩ ወንጌል ብርሃን እንዳያበራላቸው፥ የዚህ ዓለም አምላክ የማያምኑትን አሳብ አሳወረ።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 4:3-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወደ እናንተ ልንመጣ ወደን ነበርና፥ እኔ ጳውሎስም አንድና ሁለት ጊዜ፥ ሰይጣን ግን አዘገየን።» 1ኛ ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች 2:18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ጠንቋዩ ግን ኤልማስ፥ ሰሙ እንዲሁ ይተረጐማልና፥ አገረ ገዡን ከማመን ሊያጣምም ፈልጎ ተቃወማቸው።» የሐዋርያት ሥራ 13:8 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እርሱም እንዲህ አለኝ። ዳንኤል ሆይ፥ አትፍራ፤ ልብህ ያሰተውል ዘንድ፥ ሰውነትህም በአምላክህ ፊት ይዋረድ ዘንድ ካደረግህበት ከመጀመሪያው ቀን ጀምሮ ቃልህ ተሰምቶአል፤ እኔም ስለ ቃልህ መጥቻለሁ። የፋርስ መንግሥት አለቃ ግን ሀያ አንድ ቀን ተቋቋመኝ፤ እነሆም፥ ከዋነኞቹ አለቆች አንዱ ሚካኤል ሊረዳኝ መጣ፤ እኔም ከፋርስ ነገሥታት ጋር በዚያ ተውሁት። ራእዩም ገና ለብዙ ዘመን ነውና በኋለኛው ዘመን ለሕዝብህ የሚሆነውን አሰታውቅህ ዘንድ አሁን መጥቻለሁ።» ትንቢተ ዳንኤል 10:12-14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

22

እዚህ ላይ «ቤተ ክርስቲያን» የሚለው ቃል የተደራጁ አብያተ ክርስቲያናትን ብቻ ሳይሆን እያንዳንዳቸው በግል የክርስቶስ አካል ክፍል የሆኑ ምእመናንንም ያመለክታል። «አካልም አንድ እንደ ሆነ ብዙም ብልቶች እንዳሉበት ነገር ግን የአካል ብልቶች ሁሉ ብዙዎች ሳሉ አንድ አካል እንደ ሆኑ፥ ክርስቶስ ደግሞ እንዲሁ ነው፤ አይሁድ ብንሆን የግሪክ ሰዎችም ብንሆን ባሪያዎችም ብንሆን ጨዋዎችም ብንሆን እኛ ሁላችን በአንድ መንፈስ አንድ አካል እንድንሆን ተጠምቀናልና። ሁላችንም አንዱን መንፈስ ጠጥተናል።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 12:12-13 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እናንተም የክርስቶስ አካል ናችሁ እያንዳንዳችሁም ብልቶች ናችሁ።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 12:27 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነዚሁ ብዙዎች ሰንሆን በክርስቶስ አንድ አካል ነን፥ እርስ በርሳችንም እያንዳንዳችን የሌላው ብልቶች ነን።» ወደ ሮሜ ሰዎች 12:5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ሁሉንም ከእግሩ በታች አሰገዛለት ከሁሉ በላይም ራስ እንዲሆን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው። እርስዋም አካሉና ሁሉን በሁሉ የሚሞላ የእርሱ ሙላቱ ናት።» ወደ ኤፌሶን ሰዎች 1:22-23 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እርሱም የአካሉ ማለት የቤተ ክርስቲያን ራስ ነው። እርሱም በሁሉ ፊተኛ ይሆን ዘንድ፥ መጀመሪያ ከሙታንም በኩር ነው።» ወደ ቆላስይስ ሰዎች 1:18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እናንተ ደግሞ እንደ ሕያዋን ድንጋዮች ሆናችሁ፥ በኢየሱስ ክርስቶስ ለእግዚአብሔር ደስ የሚያሰኝ መንፈሳዊ መሥዋዕትን ታቀርቡ ዘንድ ቅዱሳን ካህናት እንድትሆኑ መንፈሳዊ ቤት ለመሆን ተሠሩ።» 1ኛ የጴጥሮስ መልእክት 2:5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ጳጳሱ በሚገለጥበት ሰፍራ ሁሉ በዚያ ብዙኃኑ [ሕዝቡ] ደግሞ ይኑሩ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ባለበት ሰፍራ ሁሉ በዚያ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን እንዳለች።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የአንጾኪያው እግናጥዮስ፣ ወደ ሰምርኔስ ሰዎች የተጻፈ መልእክት፣ ምዕ. 8፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

23

«በዚህ ጊዜ ቸል ብትዪ ዕረፍትና መዳን ለአይሁድ ከሌላ ሰፍራ ይሆንላቸዋል፥ አንቺና የአባትሽ ቤት ግን ትጠፋላችሁ፤ ደግሞስ ወደ መንግሥት የመጣሽው እንደዚህ ላለው ጊዜ እንደ ሆነ ማን ያውቃል?» መጽሐፈ አስቴር 4:14 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እስራኤልም የሚገባውን ያደርግ ዘንድ ዘመኑን የሚያውቁ ጥበበኞች ሰዎች የይሳኮር ልጆች...» 1ኛ መጽሐፈ ዜና መዋዕል 12:32 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...የሰማዩን ፊትማ መለየት ታውቃላችሁ፥ የዘመኑንስ ምልክት መለየት አትችሉምን?» የማቴዎስ ወንጌል 16:3 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «በኃይልህ ጩኽ፥ አትቈጥብ፥ ድምፅህን እንደ መለከት አንሣ፥ ለሕዝቤ መተላለፋቸውን ለያዕቆብ ቤትም ኃጢአታቸውን ንገር።» ትንቢተ ኢሳይያስ 58:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «የሰው ልጅ ሆይ፥ ለእስራኤል ቤት ጠባቂ አድርጌሃለሁ፤ ስለዚህ የአፌን ቃል ሰማ ከእኔም ዘንድ አስጠንቅቃቸው።» ትንቢተ ሕዝቅኤል 3:17 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ጕበኛው ግን ሰይፍ ሲመጣ ቢያይ መለከቱንም ባይነፋ ሕዝቡንም

ባያስጠነቅቅ ስይፍም መጥቶ አንድ ሰው ከእርሱ ቢወሰድ፥ እርሱ በኃጢአቱ ተወሰዶአል ደሙን ግን ከጕበኛው እጅ እፈልጋለሁ።» ትንቢተ ሕዝቅኤል 33:6 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

24

ለአብያተ ክርስቲያናት እንዲጻፍ የክርስቶስ ትእዛዝ

«...የምታየውን በመጽሐፍ ጽፈህ ወደ ኤፌሶንና ወደ ስምርኔስ ወደ ጴርጋሞንም ወደ ትያጥሮንም ወደ ሰርዴስም ወደ ፊልድልፍያም ወደ ሎዶቅያም በእስያ ወዳሉት ወደ ሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ላክ» የዮሐንስ ራእይ 1:11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ ክርስቶስ ራሱ ጽሑፎቹ በአንድ ክልል ውስጥ ላሉ፣ አንድ በአንድ በሰማቸው ለተጠቀሱ ለተወሰኑ አብያተ ክርስቲያናት እንዲላኩ ማዘዙን በተመለከተ እጅግ ጠንካራው ጥቅስ ነው። ክርስቶስ ራሱ መልእክቶች ሁሉ ለዓለም አቀፋዊቱ ቤተ ክርስቲያን በአጠቃላይ መላክ እንደሌለባቸው፣ ነገር ግን የተወሰኑ ልዩ መልእክቶች በተወሰኑ ጊዜያት በተወሰኑ ሰፍራዎች ላሉ የተወሰኑ አብያተ ክርስቲያናት እስፈላጊ እንደ ሆኑ ያመለክታል። «መንፈስ ለአብያተ ክርስቲያናት የሚለውን ጆሮ ያለው ይሰማ...» የዮሐንስ ራእይ 2:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ የቅዱሳት መጻሕፍት ቍጥር ለአንዲት ቤተ ክርስቲያን የተጻፈ መልእክት በተወሰኑ ጉዳዮች ላይ አሁንም ለአብያተ ክርስቲያናት ሁሉ እንደሚናገር ያሳያል። ቀደም ብሎ የተጠቀሰው የዮሐንስ ራእይ 1:11 አንዳንድ መልእክቶች በተወሰኑ ጊዜያት በተወሰኑ ሰፍራዎች ላሉ የተወሰኑ አብያተ ክርስቲያናት የታሰቡ መሆናቸውን ያመለክታል። ይህ ጥቅስ ደግሞ የዮሐንስ ራእይ 1:11 ትእዛዝ በሥራ ላይ ቢሆንም፣ የቀሩት አብያተ ክርስቲያናት የዮሐንስ ራእይ 1:11 መልእክቶች ለተላኩላቸው ለተወሰኑት አብያተ ክርስቲያናት በተሰጠው ትምህርት አማካይነት አሁንም በእምነት ሊማሩ እንደሚችሉ ያሰረዳል። «በኤፌሶን ወዳለው ወደ ቤተ ክርስቲያን መልአክ እንዲህ ብለህ ጻፍ...» የዮሐንስ ራእይ 2:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ ክርስቶስ ለአንዲት ቤተ ክርስቲያን ሲናገር ነው። ክርስቶስ፣ በቅዱስ ሥልጣነ ክህነት ሥር ያለነውን ጨምሮ፣ ሁላችንም የምንከተለውን የመጨረሻውን አርአያ ይሰጠናል። ስለዚህ አንዳንድ ጽሑፎች ለተወሰኑ ነጠላ አብያተ ክርስቲያናት ይጻፉ ነበር።

በየክልሉ ላሉ አብያተ ክርስቲያናት የተጻፉ ሐዋርያዊ መልእክቶች

«እንዲህም ጽፈው በእነርሱ እጅ ላኩ። ሐዋርያትና ሽማግሌዎች ወንድሞችም በአንጾኪያና በሶርያ በኪልቅያም ለሚኖሩ ከአሕዛብ ወገን ለሆኑ ወንድሞች ሰላምታ ያቀርባሉ...» የሐዋርያት ሥራ 15:23 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ የኢየሩሳሌም ጉባኤ ለተወሰኑ ክልሎች መልእክቶችን እንደ ጻፈ ያሰረዳል፤ ጳጳሱም እዚህ ይህንኑ ልማድ ተቀብለዋል። «በከተማዎችም ሲዞሩ በኢየሩሳሌም የነበሩት ሐዋርያትና ሽማግሌዎች የቈረጡትን ሥርዓት ይጠብቁ ዘንድ ሰጡአቸው። አብያተ ክርስቲያናትም በሃያማኖት ይበረቱ ነበር፥ በቍጥርም ዕለት ዕለት ይበዙ ነበር።» የሐዋርያት ሥራ 16:4-5 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። የሐዋርያት ሥራ 16:4-5 የሐዋርያት ሥራ 15:23 ቀጣይ ፍጻሜ ነው። የሐዋርያት ሥራ 15:23 የኢየሩሳሌም ጉባኤ ለአንድ የተወሰነ ክልል አብያተ ክርስቲያናት መልእክት ሲጽፍ ያሳያል። የሐዋርያት ሥራ 16:4 እና 5 ደግሞ ያው ውሳኔዎች ከዚያ በኋላ ከከተማ ወደ ከተማ ተወሰደው ለአብያተ ክርስቲያናት እንደ ደረሱ ያሳያል። ውጤቱም አብያተ ክርስቲያናት በእምነት ይበልጥ እንደ ጸኑና በቍጥር እንደ በዙ ይመዘግባል። የኢየሩሳሌም ጉባኤ ያወጣቸው ትእዛዛት በኢየሩሳሌም አልቀሩም። እንዲደርሳቸው ወደ ታሰቡላቸው አብያተ ክርስቲያናት በእርግጥ ተወሰደዋል። መልእክቶቹን የተቀበሉት አብያተ ክርስቲያናት ተመገቡ፣ በእምነትም ጸኑ፣ በቍጥርም በዙ። ለአሥሩ መንግሥታት አብያተ ክርስቲያናት የሚጻፉት ክልላዊ ጽሑፎች ዓላማ ይህ ነው። በመሠረቱ እነዚህ ሁለት ቍጥሮች ክልላዊው መልእክት ለተሰበሰቡት አብያተ ክርስቲያናት ጮክ ብሎ በተነበበ ጊዜ ውጤት እንዳሰገኘ ያሳያሉ። «ይህችም መልእክት በእናንተ ዘንድ ከተነበበች በኋላ፥ በሎዶቅያ ሰዎች ማኅበር ደግሞ እንድትነበብ አድርጉ። ከሎዶቅያም የምትገኘውን መልእክት እናንተ ደግሞ አንብቡ።» ወደ ቆላሲይስ ሰዎች 4:16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ የቅዱሳት መጻሕፍት ቍጥር ለአንዲት ቤተ ክርስቲያን የተጻፉ ሐዋርያዊ መልእክቶች ከዚያ በኋላ ለአጎራባች አብያተ ክርስቲያናት ይዘዋወሩ እንደ ነበር ያሳያል። «ይህ መልእክት ለቅዱሳን ወንድሞች ሁሉ

እንዲነበብ በጌታ አምላችኋለሁ።» 1ኛ ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች 5:27 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ ጥቅስ እንድ የተወሰነ መልእክት በእንድ የተወሰነ ሰፍራ ላለች እንዲት የተወሰነች ቤተ ክርስቲያን መድረስ ሊያስፈልገው እንደሚችል፣ ሆኖም በአሥሩ መንግሥታት ሁሉ ለተሰራጨችው ለቀረችው ቤተ ክርስቲያንም በዚያው ጊዜ ተፈጻሚነት እንዳለውና እኩል አስፈላጊ እንደ ሆነ ያሳያል፤ ምንም እንኳ መልእክቱ ለተላከላት ቤተ ክርስቲያን እንደሚሆነው ያህል አሰቸኳይ ላይሆን ቢችልም።

በዲያስፖራ ላሉ አብያተ ክርስቲያናት የተጻፉ መልእክቶች

«የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያ ጴጥሮስ፥ ... በጳንጦስና በገላትያ በቀጰዶቅያም በእስያም በቢታንያም ለተበተኑ መጻተኞች...» 1ኛ የጴጥሮስ መልእክት 1:1-2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ የቅዱሳት መጻሕፍት ቁጥር ምእመናን ሁሉ በቤተ ክርስቲያን አገልግሎቶች እንደማይገኙ፣ እንዳንዶቹም በሚኖሩባቸው ማኅበረሰቦች ውስጥ ተበትነው እንደሚገኙ ያስረዳል። እነዚህ ሰዎች በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑ እንደ መሆናቸው፣ በቤተ ክርስቲያን አገልግሎቶች ውስጥ እንዳሉት ሁሉ የክርስቶስ አካል ክፍል ናቸው። ጳጳሱ መልእክቶችን ወደ «በዲያስፖራ ያሉ አብያተ ክርስቲያናት» የሚልኩበት ዋናው ምክንያትም ይህ ነው። መንፈስ ቅዱስ በእያንዳንዱ አማኝ ውስጥ አለ። ከዚህ የተለየ የሚናገር መንፈስ ቅዱስን ይሳደባል። «የእግዚአብሔርና የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ባሪያ ያዕቆብ ለተበተኑ ለአሥራ ሁለቱ ወገኖች፤ ሰላም ለእናንተ ይሁን።» የያዕቆብ መልእክት 1:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። ይህ በዓለም ዙሪያ በዲያስፖራ ለተሰራጨችው ለዓለም አቀፋዊቱ ቤተ ክርስቲያን የተጻፈ መልእክት ምሳሌ ነው። ለቤተ ክርስቲያን በሙሉ የተላከ ዓለም አቀፋዊ መልእክት ነው። አሥራ ሁለቱን ነገዶች ይጠቅሳል፤ በመንግሥቱ ጳፊ ግን መልእክቶች የሚጻፉት ለአሥሩ መንግሥታት ነው። ቢሆንም ለአብያተ ክርስቲያናት በዓለም አቀፍ ደረጃ ለመጻፍ ቅድመ ምሳሌ ይሆናል። ለእንድ ክልል አብያተ ክርስቲያናት በተለይ ለመጻፍ የሚያስችለው ቅድመ ምሳሌ ደግሞ ቀደም ሲል በቀረቡት የመጨረሻ ማስታወሻዎች ተረጋግጧል።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን፦ ከቤተ ክርስቲያን ወደ ቤተ ክርስቲያን የተጻፉ መልእክቶች

«በሮም በእንግድነት የምትኖር የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን፣ በቆሮንቶስ በእንግድነት ለምትኖረው የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን፣ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል በእግዚአብሔር ፈቃድ ለተጠሩትና ለተቀደሱት፦ ሁሉን ከሚገዛ ከእግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ጸጋና ሰላም ይብዛላችሁ።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሮማው ቀሌምንጦስ፣ የመጀመሪያው መልእክት ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች፣ የሰላምታ መግቢያ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)። «በስምርኔስ በእንግድነት የምትኖር የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን፣ በፊሎሜሊየም በእንግድነት ለምትኖረው የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን፣ በየሰፍራውም ላሉት ለቅድስትና ለካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ጉባኤዎች ሁሉ፦ ከእግዚአብሔር አብና ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ምሕረት፣ ሰላምና ፍቅር ይብዛላችሁ።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የፖሊካርፖስ ሰማዕትነት፣ የሰላምታ መግቢያ፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

25

«ለእነርሱና ለአሕዛብም ምስክር እንዲሆን፥ ሰለ እኔ ወደ ገዥዎች ወደ ነገሥታትም ትወሰዳላችሁ።» የማቴዎስ ወንጌል 10:18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ናታንም ዳዊትን አለው። ያ ሰው አንተ ነህ።...» 2ኛ መጽሐፈ ሳሙኤል 12:7 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ዮሐንስ ሄሮድሰን። የወንድምህ ሚስት ለአንተ ልትሆን አልተፈቀደም ይለው ነበርና።» የማርቆስ ወንጌል 6:18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አክዓብም ኤልያስን ባየው ጊዜ። እስራኤልን የምትገለባብጥ አንተ ነህን? አለው። ኤልያስም። እስራኤልን የምትገለባብጡ፥ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ትታችሁ በኣሊምን የተከተላችሁ፥ አንተና የአባትህ ቤት ናችሁ እንጂ እኔ አይደለሁም።» 1ኛ መጽሐፈ ነገሥት 18:17-18 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ንጉሥ ሆይ፥ ሰለዚህ ምናልባት የደኅንነትህ

ዘመን ይረዝም እንደ ሆነ ምክሬ ደስ ያሰኝህ፤ ኃጢአትህንም በጽድቅ፥ በደልህንም ለድሆች በመመጽወት አስቀር።» ትንቢተ ዳንኤል 4:27 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነሆ። ትነቅልና ታፈርስ ዘንድ፥ ታጠፋና ትገለብጥ ዘንድ፥ ትሠራና ትተክል ዘንድ በአሕዛብና በመንግሥታት ላይ ዛሬ አድርጌሃለሁ አለኝ።» ትንቢተ ኤርምያስ 1:10 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እርሱም ስለ ጽድቅና ራስን ስለ መግዛት ስለሚመጣውም ኩነኔ ሲነጋገር ሳለ፥ ፊልክስ ፈርቶ። አሁንስ ሂድ፥ በተመቸኝም ጊዜ ልኬ አስጠራሃለሁ ብሎ መለሰለት።» የሐዋርያት ሥራ 24:25 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አግሪጳም ጳውሎስን። በጥቂት ክርስቲያን ልታደርገኝ ትወዳለህ አለው። ጳውሎስም። በጥቂት ቢሆን ወይም በብዙ አንተ ብቻ አይደለህም ነገር ግን ዛሬ የሚሰሙኝ ሁሉ ደግሞ ከዚህ እሰራቴ በቀር እንደ እኔ ይሆኑ ዘንድ ወደ እግዚአብሔር እለምናለሁ አለው።» የሐዋርያት ሥራ 26:28-29 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ጴጥሮስና ሐዋርያትም መልሰው አሉ። ከሰው ይልቅ ለእግዚአብሔር ልንታዘዝ ይገባል።» የሐዋርያት ሥራ 5:29 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «አንተ ልትገኝ ካሰብህ መሥዋዕቱን ለማቅረብ አልደፍርም።» (ከNPNF2 10 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) የሚላኑ አምብሮስዮስ፣ መልእክት 51.13፣ ለንጉሠ ነገሥቱ ቴዎዶስዮስ፣ ትርጉም ኤች. ደ ሮሜስታን፣ በ*Nicene and Post-Nicene Fathers*፣ ሁለተኛ ተከታታይ፣ ቅጽ 10፣ አዘጋጆች ፊሊፕ ሻፍና ሄንሪ ዌስ (New York: Christian Literature Publishing, 1896)።

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን

«ለንጉሠ ነገሥቱ ለቲቶስ ኤሊዮስ አድሪያኖስ አንቶኒኖስ ፒዮስ አውግስጦስ ቄሣር፣ ለልጁም ለፈላስፋው ቬሪሲሙስ፣ በተፈጥሮ የቄሣር ልጅ በጉዲፈቻም የፒዮስ ልጅ ለሆነው ትምህርትን ለሚወደው ለፈላስፋው ሉሲየስ፣ ለቅዱሱ ሸንጎና ለመላው የሮማውያን ሕዝብ፣ እኔ የፕሪስኮስ ልጅና የባኪዮስ የልጅ ልጅ፣ በፍልስጥኤም የፍላቪያ ኒያፖሊስ ተወላጆች የሆንሁ ዮስጢኖስ፣ ያለ ፍትሕ ስለሚጠሉትና በከንቱ ስለሚሰደቡት ከአሕዛብ ሁሉ ወገን ስለ ሆኑት፣ እኔም ራሴ ከእነርሱ አንዱ ሆኜ፣ ይህን ንግግርና ልመና አቀርባለሁ።» (ከANF 1 የእንግሊዝኛ ጽሑፍ የተተረጎመ) ስማዕቱ ዮስጢኖስ፣ የመጀመሪያው የመከላከያ ጽሑፍ፣ ምዕ. 1፣ በ*The Ante-Nicene Fathers*፣ አዘጋጆች አሌክሳንደር ሮበርትሰና ጄምስ ዶናልድሰን፣ ቅጽ 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885)።

26

«እግዚአብሔርም መለሰልኝ እንዲህም አለ። አንባቢው ይፈጥን ዘንድ ራእዩን ጻፍ፥ በጽላትም ላይ ግለጠው።» ትንቢተ ዕንባቆም 2:2 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...እኔ ደግሞ ... በጥንቃቄ ሁሉን ከመጀመሪያው ተከትዬ በየተራው ልጽፍልህ መልካም ሆኖ ታየኝ...» የሉቃስ ወንጌል 1:1-4 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ነገር ግን ሁሉ በአገባብና በሥርዓት ይሁን።» 1ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 14:40 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

27

«ስለ በደል ሁሉ፥ ክፉ በማድረግም ስለ ሠራት ኃጢአት ሁሉ በማንም ላይ አንድ ምስክር አይቁም፤ በሁለት ምስክሮች ወይም በሦስት ምስክሮች አፍ ነገር ሁሉ ይጸናል።» ኦሪት ዘዳግም 19:15 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ወደ እናንተ ስመጣ ይህ ሦስተኛዬ ነው፤ ሁሉ ነገር በሁለትና በሦስት ምስክር አፍ ይጸናል።» 2ኛ ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች 13:1 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «ባይሰማህ ግን፥ በሁለት ወይም በሦስት ምስክር አፍ ነገር ሁሉ እንዲጸና፥ ዳግመኛ አንድ ወይም ሁለት ከአንተ ጋር ውሰድ፤» የማቴዎስ ወንጌል 18:16 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «እነዚህም በተሰሎንቄ ከሚኖሩት ይልቅ ልበ ሰፊዎች ነበሩና። ነገሩ እንደዚሁ ይሆንን? ብለው ዕለት ዕለት መጻሕፍትን እየመረመሩ ቃሉን በሙሉ ፈቃድ ተቀበሉ።» የሐዋርያት ሥራ 17:11 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)። «...ሁሉን ፈትኑ መልካሙንም ያዙ» 1ኛ ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች 5:20-21 (የ1954 ዓ.ም. ትርጉም)።

Amharic Scripture quotations: copyright © 1962, 2003 United Bible Societies. Revised Amharic Bible in XML (2003). Printed version by United Bible Societies (C)1962. E-Text in transliterated ASCII format by Lapsley/Brooks Foundation 1994. Unicode UTF-8 transformation and XML-tagging by Dirk Röckmann 2003 (www.nt-text.net). With kind permission of the Bible Society of Ethiopia. Every non-commercial work using this

data in any form must fully include this copyright statement! Every commercial use of parts or the complete data in any form needs written permission of the Bible Society of Ethiopia!